ในระหว่างเงามืดกับแสงสว่าง: อัตลักษณ์ออทิสติกในนวนิยายเรื่อง *เดอะ สปีด ออฟ ดาร์ก* (*The Speed of Dark*) ของ อลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon)

ถนอมนวล หิรัญเทพ *

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์ประเด็นการต่อรองอัตลักษณ์ออทิสติกในนวนิยายเรื่อง *เดอะ สปีด ออฟ ดาร์ก* (*The Speed of Dark*) ของ อลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon) นักเขียนอเมริกันร่วมสมัย ในด้านหนึ่ง นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอการให้ความหมายออทิสติกในแนวกระแสหลักที่ได้รับอิทธิพลจากกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ ซึ่งมองสภาวะนี้เป็นความผิดปกติที่ต้องได้รับการรักษาให้หาย ในอีกด้านหนึ่ง นวนิยายนำเสนอทางเลือกในการให้ความหมายออทิสติกตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมองว่าออทิสติกเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบหนึ่งในสังคมพหุวัฒนธรรม บทความวิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ความคิดของตัวละครเอก ลู อาร์เรนเดลล์ (Lou Arrendale) ชายหนุ่มที่มีสภาวะออทิสติก และปฏิสัมพันธ์ของเขากับตัวละครแวดล้อมต่าง ๆ ที่เผยให้เห็นการต่อสู้ทางความหมายระหว่างแนวคิดทั้งสองดังกล่าว บทความวิจัยนำเสนอความคิดที่ว่า แม้ว่านวนิยายเรื่องนี้จะยังคงแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ต่อตัวละครเอก ที่ตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการรักษาเพื่อให้หายจากสภาวะนี้ในตอนท้ายของเรื่อง แต่ตลอดทั้งเรื่อง นวนิยายเน้นการวิพากษ์แนวคิดกระแสหลัก

* หน่วยงานผู้แต่ง: ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อีเมล: thanomnual@gmail.com

เรื่องบรรทัดฐานตัวตนปกติและวาทกรรมทางการแพทย์อื่น ๆ ที่แสดงถึงอคติต่อสภาวะออทิสติก อีกทั้งยังยืนยันการดำรงอยู่ของออทิสติกในฐานะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบหนึ่งในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ออทิสติก, นวนิยายออทิสติก, กระบวนทัศน์ความพิการ, สิทธิคนพิการ

In Between the Dark and the Light: Autistic Identities in Elizabeth Moon's *The Speed of Dark*

Thanomnual Hiranyatheb *

Abstract

This research article is aimed at giving an analysis of autistic identity negotiations in the novel *The Speed of Dark* (2003) by contemporary American author Elizabeth Moon. On one hand, this novel presents mainstream significations of autism that are influenced by the medical paradigm of disability, which views autism as a disorder that needs to be treated. On the other hand, it offers an alternative way of giving meanings to autism according to the cultural paradigm of disability, which regards autism as a form of cultural identity in a multicultural society. This article presents an analysis of the thoughts of the protagonist Lou Arrendale, a young autistic man, and his interactions with other characters surrounding him, which reveal the processes of negotiating between these two competing lines of signification. This article argues that although the novel shows the influence of the medical paradigm of disability on the protagonist, who decides to undergo treatment to cure himself of autism

* Affiliation: Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, E-mail: thanomnual@gmail.com

วารสารอักษรศาสตร์ ปีที่ 47 ฉบับที่ 1 (2561): 227-284
Journal of Letters Volume 47 Number 1 (2018): 227-284

toward the end of the story, throughout, it emphatically critiques the mainstream concept of the normative self and other medical discourses, which are fraught with biases against autism, and affirms the existence of autism as a cultural identity in a culturally diverse society.

Keywords: autistic identity, autism novel, paradigms of disability, disability rights

1. บทนำ

ดังที่นักวิชาการด้านความพิการศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตไว้ สภาวะออทิสติก (Autism) เป็นสิ่งที่น่าจะมีมาช้านานควบคู่กับการมีอยู่ของมนุษยชาติ อย่างไรก็ตาม สภาวะดังกล่าวเพิ่งจะได้รับการนำเสนอในลักษณะที่เป็นกลุ่มอาการผิดปกติทางการแพทย์อย่างเป็นทางการเมื่อต้นทศวรรษ 1940 จากการตีพิมพ์บทความวิจัยของนายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner) จิตแพทย์ชาวอเมริกันในปี ค.ศ. 1943 และนายแพทย์ฮันส์ อัสเพอร์เกอร์ (Hans Asperger) จิตแพทย์ชาวออสเตรียในปี ค.ศ. 1944 (Murray 2008, 29-32) และเป็นที่รู้จักเฉพาะในหมู่ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์และการศึกษา และครอบครัวของผู้ที่มีสภาวะดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ จวบจนกระทั่งในช่วงทศวรรษ 1980 สภาวะออทิสติกจึงเริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากอิทธิพลของภาพยนตร์เรื่อง *Rain Man* (1988) โดยที่ภาพลักษณ์ของผู้มีสภาวะออทิสติกจากภาพยนตร์ดังกล่าวยังได้กลายเป็นต้นแบบให้กับการนำเสนอภาพออทิสติกในภาพยนตร์ในยุคต่อ ๆ มาและเป็นภาพลักษณ์แบบสำเร็จรูป (stereotype) แบบหนึ่งของออทิสติกในความคิดคำนึงของคนทั่วไปเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (Murray 2008, 84)

ในสังคมตะวันตก เช่น ในสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา ความหมายของสภาวะออทิสติกมักถูกกำหนดโดยกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์[1]ที่ถูกทำให้แพร่หลายผ่านสื่อกระแสหลักดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งมักเป็นการมองออทิสติกในฐานะที่เป็นโรคหรือ

[1] กระบวนทัศน์ความพิการ (paradigms of disability) หมายถึง กรอบในการมองหรือให้ความหมายกับความพิการ ในงานวิชาการบางเรื่องใช้คำในภาษาอังกฤษว่า “models of disability” ในความหมายเดียวกัน งานวิชาการด้านความพิการศึกษาที่ให้ข้อมูลในเรื่องกระบวนทัศน์ความพิการที่เป็นพื้นฐานของงานวิจัยนี้ ได้แก่ Couser 2001; Couser 2005; Davis 1995; Linton 1998; Oliver 1990; Siebers 2008; และ Snyder and Mitchell 2006.

ความผิดปกติทางสมองที่ทำให้ผู้เป็นโรคดังกล่าวมีรู้สึกนึกคิดที่ผิดแปลกไปจากคนปกติทั่วไป ที่แม้อาจจะมีความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์บางอย่าง แต่โดยรวมก็ยังคงเป็นความผิดปกติหรือความเจ็บป่วยที่ต้องรักษาให้หายหรือฟื้นฟูให้มีความใกล้เคียงกับคนปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะเดียวกัน นับตั้งแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา จากการเติบโตขึ้นของขบวนการต่อสู้เรียกร้องสิทธิของคนชายขอบกลุ่มต่าง ๆ กลุ่มคนพิการหรือนักต่อสู้เพื่อสิทธิของคนพิการจึงได้ออกมานำเสนอมุมมองแบบใหม่ ๆ ในการให้ความหมายกับความพิการมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมองความพิการเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบหนึ่ง ตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงสังคมวัฒนธรรม กลุ่มผู้มีสภาวะออทิสติกในฐานะคนพิการกลุ่มหนึ่งได้มีส่วนร่วมในการเรียกร้องตามมุมมองทางสังคมวัฒนธรรมนี้ด้วยเช่นกัน ในศตวรรษที่ 21 การต่อสู้ทางความหมายระหว่างมุมมองเชิงการแพทย์และมุมมองทางสังคมวัฒนธรรมในการให้ความหมายกับความพิการ ซึ่งรวมถึงออทิสติกด้วย ยังคงดำเนินต่อไปและยิ่งเข้มข้นขึ้นจากการเติบโตยิ่งขึ้นของเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการรักษา “ความผิดปกติ” ต่าง ๆ และความเคลื่อนไหวในด้านสิทธิและอัตลักษณ์ของคนพิการท่ามกลางการต่อสู้ดังกล่าว อัตลักษณ์หรือความหมายตัวตนของผู้มีสภาวะออทิสติก ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่มทางสังคมได้รับการสร้าง ต่อรอง และเลือกสรร อย่างหลากหลายตามปัจจัยแวดล้อมที่แตกต่างกันในแต่ละบริบทสถานการณ์

ในสนามประลองดังกล่าว วรรณกรรมถือเป็นพื้นที่สำคัญในการช่วงชิงและต่อรองการสร้างอัตลักษณ์ออทิสติกในแวดวงวรรณกรรมสำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่งานวิชาการ งานเขียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาวะออทิสติกที่ค่อนข้างเป็นที่รู้จักแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรก ๆ มักเป็นงานเขียนเชิงสารคดี (non-fiction) ประเภทเรื่องเล่าชีวิตที่เขียนขึ้นจากประสบการณ์ของผู้ที่ไม่ได้มีสภาวะออทิสติกแต่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้มีสภาวะดังกล่าว ได้แก่ บันทึกความทรงจำที่เขียนโดยสมาชิกในครอบครัวที่มีผู้มีสภาวะ

ออทิสติก ซึ่งเริ่มมีมาตั้งแต่ทศวรรษ 1960 และมักอิงกับองค์ความรู้และวาทกรรมเชิงการแพทย์ โดยเน้นการให้ความรู้ทางการแพทย์เกี่ยวกับสภาวะดังกล่าวที่เข้าใจได้ง่ายสำหรับบุคคลทั่วไป การแสวงหาแนวทางการรักษาสภาวะดังกล่าวให้หายไปและฟื้นฟูผู้มีสภาวะออทิสติกให้สามารถใช้ชีวิตใกล้เคียง “คนปกติ” ทั่วไปได้ ตลอดจนปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในสถานการณ์ที่มีสมาชิกในครอบครัว “ป่วย” เป็น “โรค” ดังกล่าว (Murray 2008, 15) นอกจากงานกลุ่มดังกล่าวแล้ว ที่สำคัญยังมีเรื่องเล่าชีวิตที่เขียนโดยนักเขียนที่เป็นบุคคลออทิสติกเอง ซึ่งบอกเล่าเรื่องราวสภาวะออทิสติกของตนเองจากมุมมองของผู้มีสภาวะดังกล่าว ซึ่งอาจอยู่ในรูปของบันทึกความทรงจำหรืออัตชีวประวัติ[1] มุมมองหรือเสียงของ “คนใน” เหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงตัวตน ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนความต้องการต่าง ๆ จากมุมมองของผู้มีสภาวะออทิสติกเองได้เป็นอย่างดี แม้อาจจะดูเหมือนว่างานเขียนทั้งสองกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างในด้านจุดยืนหรือมุมมองทางการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ออทิสติก จนดูเหมือนมีการแบ่งขั้วกันระหว่างการเน้นกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ในงานเขียนกลุ่มแรกกับการเน้นกระบวนทัศน์เชิงสังคมวัฒนธรรมในงานเขียนกลุ่มที่สอง แต่แท้จริงแล้ว งานเขียนทั้งสองกลุ่มต่างก็แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลและการปะทะประสานกันระหว่างกระบวนทัศน์ทั้งสองแบบในลักษณะต่าง ๆ กันไป

นอกจากงานเขียนประเภทสารคดี วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยายก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีการนำเสนอภาพผู้มีสภาวะออทิสติกเป็นอย่างมาก จน

[1] ดังที่เมอร์รีย์ (Murray 2008, 14) ได้เสนอไว้ นอกจากงานวรรณกรรมที่ตีพิมพ์เป็นเล่มเหล่านี้ ผู้สนใจศึกษามุมมองของบุคคลออทิสติกเอง น่าจะต้องศึกษางานเขียนในสื่ออื่นหรืองานสร้างสรรค์ประเภทอื่นร่วมด้วย เช่น นวนิยาย งานศิลปะ ข้อความในบล็อก บทสนทนาในห้องแชตบนอินเทอร์เน็ต หรือคำประกาศทางการเมืองของกลุ่มนักเคลื่อนไหวด้านความพิการที่มุ่งปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้มีสภาวะออทิสติก เป็นต้น

อาจเรียกได้ว่าเป็นประเภทวรรณกรรม (genre) ประเภทหนึ่ง ได้แก่ “นวนิยายออทิสติก” (autism novel) หรือ “บันเทิงคดีออทิสติก” (autism fiction) ซึ่งหมายถึงนวนิยายหรือบันเทิงคดีที่มีสภาวะออทิสติกเป็นประเด็นหลักหรือประเด็นสำคัญของเรื่องในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร มีนวนิยายออทิสติก ทั้งที่เป็นวรรณกรรมเยาชนและวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่ได้รับการตีพิมพ์ออกมาจำนวนมากนับตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มีกระแสความนิยมในการผลิตเรื่องเล่าออทิสติก (autism narrative) เป็นอย่างมาก เรื่องเล่าออทิสติกโดยรวมปรากฏในรูปแบบของวรรณกรรมและสื่อต่าง ๆ ทั้งประเภทสารคดี (non-fiction) และบันเทิงคดี (fiction) เช่น อัตชีวประวัติ ชีวประวัติ ละครเวที ภาพยนตร์ ภาพยนตร์สารคดี นวนิยาย เรื่องเล่าสำหรับเด็ก หนังสือการ์ตูนสำหรับผู้ใหญ่ นวนิยายภาพ (graphic novel) เรื่องเล่าในอินเทอร์เนต “นวนิยายออทิสติกย้อนหลัง” (retroactive autism novel)[1] (Hacking 2009; Hacking 2010, 632-33) แม้ว่าในเชิงการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ของคนพิการโดยทั่วไป และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ของบุคคลออทิสติก นวนิยายออทิสติกกลุ่มดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่ประพันธ์โดยนักเขียนที่ไม่ใช่บุคคลออทิสติกเองโดยตรง มักจะยังคงนำเสนอภาพออทิสติกในลักษณะที่เป็นไปตามวาทกรรมอุดมการณ์ และภาพลักษณ์แบบสำเร็จรูปตามกระแสหลักของสังคมวัฒนธรรมเกี่ยวกับการมองบุคคลออทิสติกหรือผู้พิการโดยทั่วไป ซึ่งอาจมิได้เป็นไปเพื่อสนับสนุนการสร้างเสริมสิทธิและสถานภาพของผู้มีสภาวะดังกล่าวอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ดี การศึกษานวนิยายกลุ่มนี้ ก็อาจสะท้อนให้เห็นถึงกระแสความคิดในสังคมวัฒนธรรมที่มีต่อสภาวะดังกล่าวได้อย่างแจ่มชัด อีกทั้งวรรณกรรมบางเรื่องยังอาจแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อน

[1] “นวนิยายออทิสติกย้อนหลัง” (“retroactive autism novel”) หมายถึง นวนิยายเก่าที่มีชื่อเสียงที่ถูกนำมาอ่านใหม่ว่าเป็นนวนิยายที่มีตัวละครเป็นบุคคลออทิสติก (“famous old novels that are reread as novels whose characters are autistic”) (Hacking 2010, 632)

ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิด ทั้งด้านที่เป็นไปตามกระแสหลักของสังคมวัฒนธรรม และด้านที่แตกต่างออกไป ซึ่งอาจนำไปสู่การแสวงหาแนวทางใหม่ๆในการนำเสนอภาพสภาวะออทิสติกหรือความพิการอื่น ๆ ในแนวทางที่เป็นไปเพื่อสนับสนุนสิทธิและสถานภาพของคนกลุ่มดังกล่าวต่อไป

นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* (2003) เป็นกรณีตัวอย่างที่น่าสนใจในการศึกษาปฏิสัมพันธ์และการต่อรองทางความคิดดังกล่าวในกลุ่มนวนิยายออทิสติก แม้ว่านักวิจารณ์และนักวิชาการหลายคนจะเห็นว่านวนิยายเรื่องนี้ นำเสนอภาพสภาวะออทิสติกและบุคคลออทิสติกจากจุดยืนที่ยังคงเป็นไปตามอุดมการณ์กระแสหลักของสังคมมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง “การรักษาให้หาย” (cure) จากสภาวะดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับนวนิยายออทิสติกที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกอย่าง *The Curious Incident of the Dog in the Night-Time* (2003) ของ มาร์ก แฮดดอน (Mark Haddon) ที่ตีพิมพ์ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกัน หากแต่นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ก็เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจที่แสดงให้เห็นถึงการปะทะประสานกันระหว่างความคิดด้านต่าง ๆ ในสังคมวัฒนธรรมเกี่ยวกับการให้ความหมายสภาวะออทิสติก และการต่อรองทางอัตลักษณ์ของบุคคลออทิสติกในสังคมที่ยังคงมองออทิสติกเป็นความผิดปกติทางสมอง และการรักษาให้หายเป็นหนทางที่พึงปรารถนาในการรับมือกับความผิดปกตินั้น

The Speed of Dark เป็นบทประพันธ์ของอลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon, 1945) นักเขียนสตรีชาวอเมริกันที่มักสร้างสรรค์ผลงานประเภทบันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์ (science fiction) และจินตนิมิต (fantasy) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์ที่มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้ทางการทหาร (military science fiction theme) ซึ่งน่าจะมาจากภูมิหลังของเธอที่เคยทำงานในกองทัพเรือสหรัฐฯมาก่อน *The Speed of Dark* แม้จะเป็นเรื่องที่ดูเหมือนมีเนื้อหาต่างออกไป เนื่องจากเป็นเรื่องที่เล่าถึงความพิการและมีแก่นเรื่องทางจริยศาสตร์ด้านชีวเวช (biomedical ethics) หากแต่วิทยาศาสตร์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาการทางการแพทย์ที่ก้าวหน้าล้ำยุคก็เป็นองค์ประกอบสำคัญของแก่นเรื่องและเนื้อหาของเรื่องอย่างแยกไม่ออก *The Speed of Dark* จึงถูกจัดว่าเป็นบันเทิงคดีวิทยาศาสตร์เรื่องหนึ่งเช่นกัน มูนเริ่มแต่งนวนิยายเรื่องนี้โดยมีจุดเริ่มต้นและได้รับแรงบันดาลใจจากบุตรชายของเธอที่เป็นบุคคลออทิสติก เธอกล่าวว่าเธอได้รับข้อมูลในการเขียนมากมายจาก “ประสบการณ์ 18 ปี” ในการใช้ชีวิตกับออทิสติก “วันละ 24 ชั่วโมงทุกวันตลอดทั้งสัปดาห์โดยไม่มีวันหยุด” (“24/7”) และมองว่าการเขียนหนังสือเล่มนี้ “ให้โอกาส[แก่เธอ]ในการแบ่งปัน” ความคิดเห็นของเธอเองเกี่ยวกับออทิสติกและ “ความปกติ” (“normality”) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลังจากที่มีบุตรเป็นออทิสติก นอกจากนั้น มูนยังได้ข้อมูลประกอบการเขียนที่สำคัญจากการอ่านหนังสือต่าง ๆ เกี่ยวกับออทิสติก ทั้งที่แต่งโดยนักเขียนที่เป็นและไม่เป็นออทิสติก รวมทั้งกลุ่มของบุคคลออทิสติกต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ตอีกด้วย (Moon 2003)

The Speed of Dark เป็นเรื่องราวของ ลู อาร์เรนเดล (Lou Arrendale) ชายหนุ่มออทิสติกที่มีศักยภาพสูง (high-fuctioning autist) ในชนชั้นกลางวัยสามสิบเศษที่อาศัยในประเทศสหรัฐอเมริกาในยุค “อนาคตอันใกล้” หลังศตวรรษที่ 20 ที่ไม่ระบุปีที่แน่ชัด หากแต่เป็นช่วงเวลาที่วิทยาการทางการแพทย์มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก จนสามารถรักษาสภาวะออทิสติกให้ “หาย” ได้ตั้งแต่ผู้มีสภาวะดังกล่าวยังเป็นทารก จนทำให้คนรุ่นใหม่ที่ถือกำเนิดมาหลังการคิดค้นการรักษาดังกล่าวไม่มีผู้ที่มีสภาวะออทิสติกหลงเหลืออีกต่อไป เว้นแต่กลุ่มบุคคลออทิสติกที่เกิดและเติบโตมาก่อนการคิดค้นดังกล่าวเท่านั้น ซึ่ง ลู ตัวละครเอกของเรื่องเป็นหนึ่งในคนกลุ่มดังกล่าว หากแต่ลูก็เป็นบุคคลออทิสติกที่ได้รับการรักษาฟื้นฟูตั้งแต่วัยเด็กจนสามารถใช้ชีวิตได้ใกล้เคียงกับ “คนปกติ” โดยที่ลูทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านชีวสารสนเทศ (bioinformatics) ที่บริษัทด้านเภสัชกรรมขนาดใหญ่แห่งหนึ่งและมีงานอดิเรกคือกีฬาฟันดาบ ซึ่งลูก็สามารถทำได้ดีทั้งสองอย่าง แม้ลูจะสามารถทำงานและใช้ชีวิตในสังคมได้ในระดับดีเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป แต่ก็

ยังคงต้องประสบกับปัญหาหรืออุปสรรค ที่มาจากอคติของคนในสังคมที่มีต่อบุคคลออทิสติก จนนำไปสู่การถูกกดดันจากผู้บริหารบริษัทและตนเองให้ต้องตัดสินใจเลือกระหว่างการคงสภาวะออทิสติกไว้ตามที่เป็นมากับ “การรักษาให้หาย” จากออทิสติก ซึ่งสุดท้ายลูได้เลือกที่จะเข้ารับการรักษา จนกลายเป็นบุคคลที่มีลักษณะผสมผสานระหว่าง “คนปกติ” ที่สามารถรับรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยปราศจาก “ปัญหา” ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ที่มีที่มาจากออทิสติก แต่ก็ยังคงมีตัวตนและการรับรู้บางอย่างแบบออทิสติกอยู่ภายในที่ทำให้ยังมีความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ที่มีลักษณะพิเศษต่างจากคนทั่วไป ด้วยการนำเสนอภาพการใช้ชีวิตและความรู้สึกนึกคิดของลู รวมทั้งตัวละครออทิสติกอื่น ๆ ที่ตั้งคำถามอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับความหมายของการเป็นและการไม่เป็นบุคคลออทิสติก ท่ามกลางการให้ความหมายต่อออทิสติกของคนในสังคม นวนิยายเรื่องนี้เป็นเสมือนพื้นที่หนึ่งที่วาทกรรมต่าง ๆ ในสังคมมาปะทะประสานกันในการสร้าง ช่วงชิงการให้ความหมาย และต่อรองอัตลักษณ์ออทิสติกในสังคมวัฒนธรรมอเมริกัน

ที่ผ่านมา มีงานวิชาการหลายเรื่องที่กล่าวถึงนวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอภาพออทิสติกและการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ออทิสติกในวรรณกรรม แต่มักเป็นการกล่าวถึงหรือวิเคราะห์อย่างสั้น ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างของประเด็นการวิเคราะห์หลักที่งานวิชาการดังกล่าวต้องการนำเสนองานวิจัยที่ใช้นวนิยายดังกล่าวเป็นตัวบทหลักในการวิเคราะห์ที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ออทิสติก ได้แก่

บทความวิจัยเรื่อง “*The Speed of Dark* and *This Alien Shore*: Representations of Cognitive Difference” (2010) ของ คาทรินา อาร์นดท์ และ มายา แวน บิวเรน (Katrina Arndt and Maia Van Beuren) ซึ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบนวนิยายแนววิทยาศาสตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาวะทางสมองที่ต่างจากบรรทัดฐาน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *The Speed of Dark* ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคลออทิสติกในยุคอนาคตอันใกล้ และเรื่อง *This Alien*

Shore (1998) ของ ซี เอส ไฟรด์แมน (C. S. Friedman) ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ในอนาคตที่มีสภาพร่างกายและ/หรือสมองเปลี่ยนแปลงไปจนออกนอกบรรทัดฐานความปกติ อันเกิดจากกระบวนการเดินทางในอวกาศ บทความนี้มุ่งวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอภาพสภาวะทางสมองนอกบรรทัดฐานในนวนิยายทั้งสองเรื่องในแง่ระดับการขยาย “ขอบเขตของชุมชน” (borders of community) ในการยอมรับสภาวะทางสมองนอกบรรทัดฐาน โดยมองจากความสัมพันธ์ระหว่างการนำเสนอภาพสภาวะดังกล่าวกับกรอบในการมองความพิการ (models of disability) ได้แก่ กรอบการมองความพิการเชิงการแพทย์ (the medical model of disability) กรอบการมองความพิการเชิงสังคม (the social model of disability) และกรอบการมองความพิการโดยคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับร่างกายอย่างซับซ้อน (a complexly embodied model of disability) ผู้เขียนบทความดังกล่าวมองว่า แม้ว่านวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* จะมีการนำเสนอสภาวะออทิสติกตามกรอบการมองความพิการเชิงสังคมอยู่บ้าง ซึ่งทำให้มีการขยายขอบเขตของชุมชนในการยอมรับออทิสติกในฐานะความแตกต่างหลากหลายในระดับหนึ่ง แต่เป็นการยอมรับที่จำกัดวงอยู่แต่ในหมู่ผู้ใกล้ชิด และจากจุดยืนของเรื่องโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนท้ายของเรื่อง ขอบเขตการยอมรับดังกล่าวก็ถูกตรึงให้คงที่ด้วยกรอบการมองความพิการเชิงการแพทย์ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากการที่ลู ตัวละครเอกยอมเข้ารับการผ่าตัดสมองเพื่อรักษาให้หายจากสภาวะออทิสติก ในขณะที่นวนิยายเรื่อง *This Alien Shore* นำเสนอสภาวะทางสมองและทางร่างกายนอกบรรทัดฐานด้วยกรอบการมองความพิการเชิงสังคมและกรอบการมองความพิการที่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับร่างกายอย่างซับซ้อนมากกว่า และแสดงให้เห็นถึงการขยายขอบเขตของชุมชนในการยอมรับสภาวะทางสมองนอกบรรทัดฐานในฐานะความแตกต่างที่มีคุณค่าและควรได้รับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ออกไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งในที่นี้ได้แก่ ชุมชนมนุษย์ที่มีสภาวะทางร่างกายและสมองที่แปรเปลี่ยนไปจากการเดินทางในอวกาศ ที่อาศัยอยู่บนดาวเคราะห์ดวงหนึ่งซึ่งเคยเป็นอาณานิคมของโลก แต่ภายหลังร่วมกับชุมชนดาวเคราะห์อื่น ๆ ที่เคย

เป็นอาณานิคมของโลกเช่นเดียวกัน ในการต่อต้านการครอบงำของโลก ที่ถูกบรรยายว่าเป็นสถานที่ที่มีการปกครองภายใต้อุดมการณ์ที่ยึดมั่นในบรรทัดฐานความปกติของร่างกายและสมองอย่างสุดโต่งจนเกิดการกวาดล้างผู้ที่มีความผิดปกติจากบรรทัดฐานให้หมดไป และทำให้คนเหล่านี้ต้องลี้ภัยมาอยู่ที่ดาวเคราะห์ดังกล่าว ผู้เขียนบทความข้างต้นจึงสรุปว่านวนิยายเรื่อง *This Alien Shore* มีการนำเสนอภาพสภาวะทางสมองนอกบรรทัดฐานในลักษณะที่ขยายขอบเขตของชุมชนในการยอมรับสภาวะความแตกต่างดังกล่าวมากกว่า

นอกจากบทความดังกล่าว ยังมีงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิตเรื่อง *Bridging the Empathy Gap: Representing Neurological Difference in Contemporary Autism Novels* (2015) ของ มาไค ปีเตอร์ คริสตอฟ (Makai Peter Kristof) ซึ่งวิเคราะห์การนำเสนอภาพออทิสติกในนวนิยายออทิสติกร่วมสมัยจำนวน 4 เรื่องผ่านกรอบการวิเคราะห์ของศาสตร์แห่งเรื่องเล่า (narratology) ความพิการศึกษา (disability studies) และการวิจารณ์แบบผสมผสานระหว่างศาสตร์ (consilient criticism) เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อนำเสนอภาพออทิสติกและความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการดังกล่าวกับชีวจริยศาสตร์และการวิจารณ์วรรณกรรมด้านสภาวะทางสมอง (cognitive literary criticism) ที่มีมา ซึ่งมักนำแนวคิดทฤษฎีที่มีฐานทางการแพทย์มาใช้วิเคราะห์วิจารณ์ลักษณะตัวละครบุคคลออทิสติก มาไคมองว่านวนิยายออทิสติกที่ศึกษามีการเล่าเรื่องที่เน้นการถ่ายทอดลักษณะความรู้สึกนึกคิดของบุคคลออทิสติก ซึ่งน่าจะทำให้ผู้อ่านที่ส่วนใหญ่เป็น “คนปกติ” สามารถมีความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครออทิสติกและยอมรับออทิสติกในฐานะความหลากหลายหนึ่งในสังคมได้มากขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นทางจริยศาสตร์และยังอาจนำไปสู่การวิพากษ์การวิจารณ์วรรณกรรมด้านสภาวะทางสมองโดยทั่วไปได้อีกด้วย โดยมาไคมองว่านวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* นำเสนอภาพตัวละครออทิสติกที่เน้นย้ำลักษณะออทิสติกซึ่งยังอิงอยู่กับทฤษฎีที่มาจากพื้นฐานทางการแพทย์ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งทฤษฎีจากศาสตร์จิตวิทยาการรู้คิด (cognitive psychology) เช่น ลักษณะความบกพร่องในการเชื่อมโยง (weak coherence) ตามทฤษฎีการเชื่อมโยงจากศูนย์กลาง (central coherence) ผ่านการบรรยายการรับรู้ประสบการณ์ของตัวละครเอกที่มุ่งความสนใจในรายละเอียดการรับรู้จากประสาทสัมผัสบางอย่างเพียงด้านเดียวมากกว่าภาพองค์รวมหรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หรือลักษณะ “มืดบอดทางจิต” (mindblind) ตามแนวคิด “ทฤษฎีจิต” (the theory of mind) ผ่านการนำเสนอลักษณะของตัวละครเอกที่ขาดความสามารถในการเข้าใจและคาดเดาถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย เป็นต้น มาไควิเคราะห์ว่านวนิยายเรื่องนี้วิพากษ์ทฤษฎีทางการแพทย์เหล่านี้ในบางแง่มุม แต่โดยภาพรวมแล้วยังคงยอมรับทฤษฎีเหล่านี้ และเน้นการวิพากษ์การวิจัยและการปฏิบัติทางการแพทย์ที่ใช้บุคคลออทิสติกเป็นสิ่งทดลองอย่างขาดจริยธรรม ในด้านการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ มาไคมองว่าการนำเสนอภาพออทิสติกในนวนิยายเรื่องนี้ น่าจะทำให้ผู้อ่านซึ่งส่วนใหญ่เป็น “คนปกติ” มีความเข้าใจและยอมรับอัตลักษณ์ออทิสติกในฐานะความแตกต่างที่มีลักษณะเฉพาะตัวได้มากขึ้น อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่า มาไค ซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดการวิจารณ์แบบผสมผสานระหว่างศาสตร์มิได้วิพากษ์การครอบงำของกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ที่ยังคงมองออทิสติกเป็นความผิดปกติที่ต้องรักษาให้หายด้วยกระบวนการทางการแพทย์ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ตัวละครเอกลู เลือกที่จะเข้ารับการผ่าตัดเพื่อรักษาให้หายจากสภาวะออทิสติก แต่กลับมองว่าการเลือกดังกล่าวถือเป็นการปรับปรุงและพัฒนา “ศักยภาพ” ของสมอง ซึ่งตามทฤษฎีทางการแพทย์ที่มาไคสนับสนุน ถือว่าเป็นกระบวนการตามธรรมชาติอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่พึงกระทำ และยังมองว่า การเลือกของลูดังกล่าวเป็นการแสดงถึงความสามารถในการเลือกและลงมือกระทำ (agency) ที่นวนิยายมอบให้แก่ตัวละครออทิสติก ซึ่งถือเป็นการสร้างอัตลักษณ์เชิงบวกแก่บุคลออทิสติกอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าจุดยืนในเรื่องการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ของงานวิจัยทั้งสองเรื่องจะค่อนข้างแตกต่างกัน แต่ประเด็นสำคัญที่งานวิจัยทั้งสองดูเหมือนจะได้ข้อสรุปที่ตรงกันคือ นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของการแพทย์ในการขจัดหรือปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ออทิสติกให้กลายเป็น “ความปกติ” หรือสภาวะที่ใกล้เคียงความปกติ ไม่ว่างานวิจัยดังกล่าวจะเห็นด้วยกับความสำเร็จนั้นหรือไม่ก็ตาม โดยมุ่งไปที่ตอนท้ายของเรื่องที่ตัวละครเอกลูตัดสินใจที่จะเข้ารับการผ่าตัดเพื่อรักษาให้หายจากออทิสติก จนประสบความสำเร็จตามครรลองของ “คนปกติ” คือการได้เป็นนักบินอวกาศตามที่ปรารถนา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าตอนจบอาจเป็นสิ่งบ่งชี้สำคัญถึงจุดยืนทางการเมืองของนวนิยายแต่ละเรื่องเกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่นำเสนอ หากแต่กระบวนการสร้างความหมายออทิสติกที่ดำเนินมาตลอดทั้งเรื่อง กลับน่าจะเป็นไปในทางที่มีส่วนในการตั้งคำถามกับกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์และความหมายของตัวตนบรรทัดฐานที่ทำให้สิ่งที่เรียกว่า “ชัยชนะของวาทกรรมเชิงการแพทย์” ซึ่งดูเหมือนจะเป็นข้อสรุปของงานวิจัยทั้งสองเรื่องข้างต้น ไม่อาจเป็นไปได้โดยสมบูรณ์หรือไม่ถูกสั่นคลอน ในบทความวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การต่อรองอัตลักษณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่นำเสนอผ่านมุมมองของตัวละครเอกลู ที่เกิดขึ้นท่ามกลางปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวละครดังกล่าวกับตัวละครอื่นและความคิดคำนึงของตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการต่อรองช่วงชิงความหมายของวาทกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสร้างอัตลักษณ์ออทิสติก โดยที่การต่อรองอัตลักษณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นใน 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การวิพากษ์วาทกรรมออทิสติกกระแสหลัก และการนำเสนออัตลักษณ์ออทิสติกเชิงวัฒนธรรม ซึ่งทั้งสองด้านมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ได้ โดยที่การต่อรองทั้งสองลักษณะเกิดขึ้นผ่านการนำภาพออทิสติกที่ตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎีทางการแพทย์หรือกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์มานำเสนอในเชิงวิพากษ์ได้อย่างซับซ้อน การวิเคราะห์ดังกล่าว น่าจะทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความต่อเนื่องและพลังของการวิพากษ์วาทกรรมเชิงการแพทย์ที่สร้างความหมายออทิสติกแบบกระแสหลัก และการนำเสนออัตลักษณ์ออทิสติกจากมุมมองของกระบวนทัศน์เชิงวัฒนธรรม ซึ่งน่าจะเป็น

แง่มุมที่แตกต่างไปจากจุดเน้นของงานวิจัยทั้งสองเรื่องดังกล่าวข้างต้น ดังจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป

2. วาทกรรมออทิสติกกระแสหลักและการโต้กลับ

กระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ (The medical paradigm of disability) คือ กรอบหรือแนวทางในการมองความพิการโดยรวมว่าเป็นความผิดปกติหรือบกพร่องจากบรรทัดฐานร่างกายหรือจิตใจปกติที่ตามมุมมองเชิงประวัติศาสตร์ถูกสร้างขึ้นในสังคมทุนนิยมสมัยใหม่เพื่อประโยชน์ในการควบคุมร่างกายและจิตใจของคนในสังคมให้กลายเป็นพลเมืองที่สามารถทำงานในระบบได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ร่างกายและจิตใจที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบรรทัดฐานความปกติจึงเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา ในขณะที่ร่างกายและจิตใจที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ร่างกายและจิตใจที่ถูกจัดประเภทว่าเป็น “ความพิการ” จึงถูกมองว่าเป็นความไม่ปกติ บกพร่อง ขาดหรือสูญเสีย ซึ่งกลายเป็นอัตลักษณ์หลักที่มักถูกมอบหมายให้กับคนพิการประเภทต่าง ๆ รวมถึงบุคคลออทิสติกด้วย ในกรณีของบุคคลออทิสติก ความหมายของตัวตนหรืออัตลักษณ์หลักที่มักถูกมอบหมายให้จากสังคมมักเป็นความหมายที่มาจากกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ ซึ่งแม้จะมีความแตกต่างในรายละเอียดการมองตามแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวินิจฉัยสภาวะออทิสติก ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นจิตบำบัดแบบฟรอยด์ (Freudian psychotherapy) จิตวิทยาการรับรู้ (Cognitive psychology) วิทยาศาสตร์ทางสมอง (brain science) และพันธุศาสตร์ (genetics) ซึ่งเกิดจากการมองสาเหตุของการเกิดของสภาวะออทิสติกที่แตกต่างกันไป หากแต่สิ่งที่แนวคิดทฤษฎีทุกแบบเห็นพ้องต้องกันตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ คือ การมองว่าสภาวะออทิสติกเป็นพยาธิสภาพหรือความบกพร่องเมื่อเทียบกับบรรทัดฐานความปกติที่กำหนดไว้บางประการ และพยาธิสภาพดังกล่าวเกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของร่างกายหรือ

จิตใจของผู้มีสภาวะดังกล่าวเอง และควรที่จะต้องได้รับการรักษาให้หาย ควบคุมหรือฟื้นฟูให้อยู่ในสภาพใกล้เคียงกับความปกติมากที่สุด เพื่อที่จะไม่ไป “แปดเปื้อน” (“contaminate”) หรือ “ลดทอนคุณค่า” (“degrade”) ของชุมชนโดยรวมในวงกว้าง (Straus 2010, 537) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวบททางการแพทย์ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการกำหนดคำจำกัดความและให้ความหมายกับสภาวะออทิสติก ได้แก่ *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM) ซึ่งเป็นคู่มือในการวินิจฉัยโรคทางจิตเวชต่างๆที่จัดทำโดยสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association) ที่กลายเป็นแหล่งอ้างอิงการวินิจฉัยโรคทางจิตที่แพร่หลายไปทั่วโลก โดยที่สภาวะออทิสติก (autism) ได้เริ่มปรากฏในคู่มือดังกล่าวในฐานะ “ความผิดปกติทางจิต” (mental disorder) ชนิดหนึ่งมาตั้งแต่คู่มือฉบับที่ 3 (*DSM-III*) ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1980 ในคู่มือฉบับล่าสุดคือฉบับที่ 5 (*DSM-V*) ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2013 สภาวะออทิสติกหรือที่มีการเรียกรวมกับสภาวะความผิดปกติทางพัฒนาการของระบบประสาทอื่น ๆ ว่าเป็น “กลุ่มโรคออทิซึมสเปกตรัม” (Autism spectrum disorders) ถูกบรรยายว่าเป็นความบกพร่องอย่างต่อเนื่องในด้านการสื่อสารทางสังคมและปฏิสัมพันธ์ในบริบทหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งการมีรูปแบบของความประพฤติ ความสนใจ หรือกิจกรรมที่จำกัดและถูกทำซ้ำ ๆ (American Psychiatric Association, 2013) โดยที่ จากการบรรยายในคู่มือดังกล่าว ลักษณะข้างต้นได้ถูกให้ความหมายว่าเป็นอาการที่แสดงถึงความผิดปกติที่ต้องได้รับการ รักษาหรือแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของออทิสติกที่แพร่หลายในสังคมโดยทั่วไป รวมถึงในการสร้างตัวละครออทิสติกในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และสื่อทางวัฒนธรรมอื่น ๆ

ปฏิเสธไม่ได้ว่าเรื่อง *The Speed of Dark* ยังคงมีจุดยืนโดยรวมในการให้ความหมายสภาวะออทิสติกว่าเป็นความผิดปกติตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ เห็นได้จากไม่เฉพาะแต่ตอนจบของเรื่องที่ตัวละครเอกลูและเพื่อน ๆ ออทิสติกในกลุ่มที่ทำงานด้วยกันส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้ารับการรักษาให้หายจากสภาวะออทิสติกเท่านั้น แต่ยังเห็นได้

จากรายละเอียดอื่น ๆ ในการดำเนินเรื่องที่เชื่อมโยงและนำไปสู่การตัดสินใจดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ตัวละครลูและเพื่อน ๆ ออทิสติกเองแสดงความตระหนักรู้อยู่เสมอถึงความเป็นสิ่งไม่ปกติของสภาวะออทิสติกที่ตนเองเป็นอยู่ และมักนำไปเปรียบเทียบโดยใช้ “คนปกติ” เป็นบรรทัดฐาน เช่น การที่ลูกล่าวตอบโต้โจ ลี (Joe Lee) เพื่อนร่วมงานในบริษัทเดียวกันที่ “เคยเป็น” ออทิสติกระหว่างที่อยู่ในครรภ์มารดา แต่ได้รับการรักษาจน “หาย” จากสภาวะดังกล่าวตั้งแต่ก่อนคลอด ซึ่งพูดในลักษณะโอ้อวดความปกติของตน แล้วพูดกลบเกลื่อนว่าจริง ๆ แล้วเขากับลูเป็นคนแบบเดียวกัน ลูจึงพูดชี้ชัดให้เห็นว่าจริง ๆ แล้วเขากับโจ ลีนั้นไม่เหมือนกัน เนื่องจากตัวเขาเองมีปัญหาด้านการรับรู้และการสื่อสารในขณะที่โจ ลีไม่มี: ”’นายสามารถได้ยินและทำความเข้าใจเสียงในภาษา—นายเรียนรู้ที่จะพูดแบบคนปกติ นายไม่มีอาการตาพร่า’” (“’You could hear and process language sounds--you learned to talk normally. You didn’t have dazzle eyes.’”) และคิดต่อไปว่า เนื่องจากการทำงานของสมองของทั้งคู่มีความแตกต่างกัน “ปัญหาเกี่ยวกับการได้ยินและการมองเห็นและประสาทสัมผัสที่พวกเรามีไม่ได้อยู่ที่อวัยวะประสาทสัมผัสแต่อยู่ที่สมอง ดังนั้นสมองของบางคนจึงทำงานไม่เหมือนกับของเรา ถ้าเขาไม่ได้มีปัญหาเหล่านั้น” (“The problems we have with hearing and vision and other senses aren’t in the sensory organs but in the brain. So the brain doesn’t work the same if someone doesn’t have those problems.”) (Moon 2003, 12) จะเห็นได้ว่า แม้สิ่งที่ลูพูดและคิดจะเป็นการยืนยันอัตลักษณ์แบบของตนเองที่แตกต่างจากโจ ลี หากแต่อัตลักษณ์ดังกล่าวก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมองตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์ ที่มองว่าสภาวะออทิสติกเป็นความผิดปกติหรือปัญหาที่เกิดจากการทำงานของอวัยวะในร่างกายของคนผู้นั้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับการที่ลูเปรียบเทียบในอีกตอนหนึ่งว่า สมองของตนเองเป็นเสมือนต้นไม้ที่ถูกปลูกให้โตอย่างผิดทิศทาง จึงไม่สามารถรับรู้โลกอย่างเต็มที่เช่นเดียวกับ “คนปกติ”: “. . . ผมอยู่ด้านข้างของโลก รู้สึกดีใจในขณะที่คนอื่นคิดว่าผมควรรู้สึกแย่ สมองของผม

กำลังพยายามที่จะเติบโตไปสู่ที่ที่มีแสง แต่มันไม่สามารถยืดลำต้นให้กลับมาตั้งตรงได้ในเมื่อกระถางต้นไม้ถูกทำให้ล้มลง" ("... I am sideways to the world, feeling happy when other people think I should feel devastated. My brain is trying to grow toward the light, but it can't straighten back up when its pot is tipped.") (Moon 2003, 222) ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์อย่างชัดเจน คือการมองว่ามีการรับรู้โลกแบบที่ "สมบูรณ์" หรือ "ถูกต้อง" เป็นมาตรฐานอยู่ ซึ่งตัวละครไม่สามารถเข้าถึงได้เนื่องจากถูกจำกัดด้วยสภาวะทางสมองที่ผิดปกติ ในที่นี้ความพิการคือสภาวะออทิสติกถูกให้ภาพว่าเป็นความบกพร่องในการรับรู้ที่เกิดจากความผิดปกติในการทำงานของสมอง จากการมองดังกล่าวทำให้ตัวละครเอกดูเหมือนจะให้ความหมายตัวตนกับตนเองในเชิงลบว่าเป็นผู้มีความบกพร่องในการรับรู้ ภาพพจน์และถ้อยคำที่ใช้สื่อถึงสภาวะออทิสติกล้วนสื่อความหมายไปในทางลบ เช่น " อยู่ด้านข้าง" "ไม่สามารถ" และ "ถูกทำให้ล้มลง" ในขณะที่สภาวะที่ถูกจัดวางให้อยู่ตรงข้ามกับออทิสติกคือ ความปกติ นั้นถูกบรรยายด้วยถ้อยคำในเชิงบวกหรือที่สื่อถึงสภาวะที่สมบูรณ์ที่พึงปรารถนา เช่น "ที่ที่มีแสง" และ "ตั้งตรง" ซึ่งเป็นสภาวะที่เป็นธรรมชาติที่พึงเป็นของมนุษย์ที่ควร "กลับ" ไปหา อย่างไรก็ดี ควบคู่ไปกับการนำเสนอภาพออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ดังกล่าว นวนิยายได้นำเสนอการวิพากษ์การใช้บรรทัดฐานความปกติที่มีที่มาจากกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ในการกำหนดอัตลักษณ์ออทิสติกในแง่มุมต่าง ๆ ไว้ตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งอาจมองได้ว่าเป็นการสั่นคลอนจุดยืนตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ดังกล่าวและความหมายตัวตนที่ถูกสร้างโดยกระบวนทัศน์นั้นเป็นอย่างมาก ดังที่จะได้วิเคราะห์ต่อไป ดังนี้

2.1 การวิพากษ์บรรทัดฐานตัวตนปกติกับการสั่นคลอนความหมายของออทิสติก

ในนวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* จะพบการวิพากษ์แนวคิดการใช้คนไม่พิการเป็นศูนย์กลาง (ableism) และการใช้บรรทัดฐาน “ความปกติ” มาให้ความหมายกับสภาวะออทิสติกในฐานะความผิดปกติหรือความบกพร่อง ซึ่งมีผลต่อบุคคลออทิสติกที่ถูกปฏิบัติต่อตนเองอย่างไม่เป็นธรรมและถูกกีดกันมิให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างแท้จริง การวิพากษ์บรรทัดฐานดังกล่าวสามารถเห็นได้จากการสร้างตัวละครที่เป็นคนปกติแบบแบ่งขั้วดี-ร้ายตามทัศนคติของตัวละครนั้น ๆ ที่มีต่อสภาวะออทิสติกและบุคคลออทิสติก โดยตัวละครที่มีความยึดมั่นในบรรทัดฐานความปกติตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์และนำมาใช้ตัดสินคุณค่าของลูและตัวละครออทิสติกอื่นในเชิงลบจะถูกสร้างให้เป็นตัวละครฝ่ายร้ายอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงการยอมรับสภาวะออทิสติกในฐานะอัตลักษณ์ที่แตกต่างแบบหนึ่งและยอมรับในศักยภาพของบุคคลออทิสติกจะถูกนำเสนอว่าเป็นตัวละครฝ่ายดี แม้ว่าการยอมรับดังกล่าวอาจจะมิได้เป็นไปโดยสมบูรณ์ ตัวละครฝ่ายร้ายที่สำคัญ ได้แก่ ดอน ปัวโต (Don Poiteau) เพื่อนร่วมกลุ่มฝึกซ้อมกีฬาฟันดาบของลู ซึ่งมองว่าลูมีคุณค่าความเป็นคนที่ด้อยกว่าคนปกติ และไม่สมควรที่จะได้รับโอกาสเท่าเทียมกับคนปกติ ทั้งในด้านหน้าที่การงาน การแข่งกีฬา หรือความรัก ซึ่งลูดูเหมือนจะทำได้ดีกว่าตัวเขาในทุกๆด้าน ทำให้ดอนไม่พอใจจนวางแผนทำลายทรัพย์สินและทำร้ายร่างกายลูในที่สุด นอกจากอคติต่อบุคคลออทิสติกดังกล่าวแล้ว ตัวละครดอนยังถูกสร้างให้มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดีอื่น ๆ เช่น ความไม่มีระเบียบวินัย ความไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ และถูกนำเสนอให้ผู้อ่านนึกเปรียบเทียบกับตัวละครลู ซึ่งมีลักษณะนิสัยในทางตรงกันข้ามอย่างชัดเจน นอกจากนั้นยังมี จีน เคร็นชอว์ (Gene Crenshaw) ผู้จัดการอาวุโสในบริษัทที่ลูทำงานอยู่ ซึ่งมองว่าออทิสติกเป็นความบกพร่องที่ต้องรักษาให้หายและเชื่อว่าบุคคลออทิสติกขาดศักยภาพในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ และในการทำงาน จึงไม่ยอมรับในความสามารถของพนักงานในแผนกเซ็กชั่นเอ (“Section A”)

ซึ่งเป็นแผนกที่ทำงานด้านชีวสารสนเทศ (bioinformatics) ที่พนักงานเกือบทั้งหมดเป็นบุคคลออทิสติก แม้ว่าในความเป็นจริงแล้วแผนกเซ็กชั่นเอเป็นแผนกที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างดี ด้วยความคิดเช่นนี้ทำให้เครน์ชอว์ไม่เห็นด้วยกับการมีแผนกเซ็กชั่นเอและพยายามหาทางกำจัดให้หมดไป รวมทั้งไม่เห็นด้วยกับการที่บริษัทต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก (accommodation) ให้บุคคลออทิสติกตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะช่วยในการปรับสภาพอารมณ์ของพนักงานออทิสติกเหล่านี้ให้ผ่อนคลายและพร้อมสำหรับการทำงาน ได้แก่ ห้องออกกำลังกายขนาดย่อมที่มีเครื่องออกกำลังกายต่าง ๆ เครื่องเล่นเพลงจากซีดีและอุปกรณ์อื่น ๆ โดยเครน์ชอว์มองว่า การจัดหาอุปกรณ์เหล่านี้เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของบริษัท และมองว่าเป็นหน้าที่ของบุคคลออทิสติกเองที่ควรจะต้องพยายามปรับตัวให้สามารถทำได้ “เหมือนคนปกติ” โดยไม่ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม ซึ่งการมองว่าสภาวะออทิสติกเป็นความบกพร่องและเป็นปัญหาส่วนบุคคลของคนผู้นั้นโดยใช้บรรทัดฐานความปกติมาเป็นมาตรวัด เป็นการมองตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์และละเมิดสิทธิมนุษยชนของคนพิการ นอกจากตัวละครทั้งสองดังกล่าว เรายังเห็นถึงการวิพากษ์แนวคิดการใช้ความไม่พิการเป็นศูนย์กลางและการใช้บรรทัดฐานความปกติในการประเมินคุณค่าของบุคคลออทิสติกผ่านตัวละครบุคลากรทางการแพทย์ที่ลูและเพื่อนออทิสติกต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ แพทย์หญิงฟอร์นัม (Dr. Fornum) จิตแพทย์ที่ลูต้องไปพบเพื่อเข้ารับ “การประเมิน” ปีละ 4 ครั้ง และแพทย์หญิงเฮ็นดริกส์ (Dr. Hendricks) และนายแพทย์แรนซอม (Dr. Ransome) แพทย์ผู้บริหารโครงการทดลองรักษาออทิสติก โดยนำเสนอให้เห็นถึงการยึดถือบรรทัดฐานความปกติและวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับออทิสติกของตัวละครเหล่านี้ที่นำไปสู่การลดทอนคุณค่าของบุคคลออทิสติก โดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์จริงของบุคคลออทิสติกเอง และส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคลออทิสติกกับแพทย์ เช่น ในกรณีของความสัมพันธ์ระหว่างจิตแพทย์ฟอร์นัมและลู ซึ่งจิตแพทย์มักเป็นฝ่ายประเมินค่าและกำหนดอัตลักษณ์ความปกติ/ผิดปกติให้กับลู โดย

ยึดถือตามวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับลักษณะบุคคลออทิสติกที่มีมาก่อน และมักมองและปฏิบัติต่อลูในฐานะผู้มีความผิดปกติที่ด้อยกว่าตนเสมอ นอกจากนั้น ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่างแพทย์และบุคคลออทิสติกยังเห็นได้ในตัวละครแพทย์หญิงเฮ็นดริกส์และนายแพทย์แรนซอมที่นอกจากจะมองลูและเพื่อนออทิสติกเป็นผู้ป่วยหรือผู้มีความผิดปกติแล้ว ยังมองพวกเขาเป็นเหมือนวัตถุที่ใช้ในการทดลองทางการแพทย์ โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ถูกทดลอง และให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงแก่ผู้เข้ารับการรักษา เพื่อประโยชน์ในการทดลองของตนเองอีกด้วย

ในทางกลับกัน นวนิยายมีการสร้างตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงระดับการยอมรับในสภาวะออทิสติกและบุคคลออทิสติกให้เป็นตัวละครฝ่ายดี ที่สำคัญจะเห็นได้จากตัวละครทอม ลูเซีย ปีเตอร์ อัลดริน และมาร์จอรี โดยทอมและลูเซีย สองสามีภรรยานักวิชาการเล็งเห็นศักยภาพทางกีฬาของลูและช่วยฝึกสอนกีฬาฟันดาบให้กับเขา จนสามารถประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาฟันดาบสมัครเล่นระดับประเทศ อีกทั้งมองเห็นศักยภาพในการเรียนรู้ของเขา และช่วยสนับสนุนให้เขาได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการทำงานของสมองจนสามารถโต้แย้งแพทย์ที่ดูแลโครงการรักษาออทิสติกที่เขาต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ปีเตอร์ อัลดริน (Peter Aldrin) หัวหน้าแผนกเซ็กชั่นเอ เชื่อมั่นในความสามารถพิเศษในการทำงานของกลุ่มพนักงานออทิสติกที่เขาดูแล และเข้าใจถึงความจำเป็น รวมทั้งให้การสนับสนุนในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกตามกฎหมายให้กับพนักงานออทิสติก ในขณะที่มาร์จอรี เพื่อนหญิงร่วมกลุ่มฝึกซ้อมกีฬาฟันดาบของลู ให้ความเป็นเพื่อนกับลูอย่างเต็มที่และยอมรับในความสามารถด้านการฟันดาบของเขา แม้ว่าจริงอยู่ที่ตัวละครที่เป็นคนปกติดังกล่าวข้างต้นจะยังคงมองสภาวะออทิสติกว่าเป็นความผิดปกติตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ และการที่พวกเขาคอยสนับสนุน รวมทั้งปกป้องสิทธิที่ถูกละเมิดของลู อาจมาจากการมองบุคคลออทิสติกเป็นผู้อ่อนแอกว่าที่ต้องการการปกป้อง

แต่อย่างไรก็ตาม ตัวละครเหล่านี้ ซึ่งถูกสร้างให้เป็นตัวละครฝ่ายดี ที่ผู้อ่านอาจบ่งชี้ตนเอง (identify) ด้วยได้นั้น ต่างก็ยอมรับและยืนยันในศักยภาพและความสามารถเฉพาะตัวที่มาจากสภาวะออทิสติกของลูและบุคคลออทิสติกอื่น ๆ อีกทั้งยังไม่เห็นด้วยที่ลูจะเข้าร่วมการรักษาสภาวะออทิสติก เพราะมองว่าอาจกลับทำให้สูญเสียความสามารถเฉพาะที่มาจากสภาวะออทิสติก ตลอดจนสนับสนุนให้พวกเขาได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกตามสิทธิที่พึงได้รับในฐานะประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวละครฝ่ายดีดังกล่าวมีส่วนช่วยในการยืนยันอัตลักษณ์ออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงสังคม และทัดทานการให้ความหมายออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์

อย่างไรก็ดี อาจกล่าวได้ว่า การวิพากษ์ความหมายของออทิสติกที่เกิดจากกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ในนวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ซึ่งมีพลังเป็นอย่างมากในการต่อรองอัตลักษณ์ ได้แก่ การวิพากษ์ผ่านมุมมองและคำพูดของตัวละครออทิสติกเอง ได้แก่ ลูและเพื่อนร่วมงานในแผนกเซ็กชั่นเอที่เป็นบุคคลออทิสติก ซึ่งมีทั้งการวิพากษ์แนวคิดเรื่องความปกติ (normality) หรือการใช้บรรทัดฐานความปกติ (norms) โดยทั่วไป ซึ่งมักถูกใช้ในการให้ความหมายกับออทิสติกและประเมินค่าบุคคลออทิสติกในเชิงด้อยตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ และการวิพากษ์อย่างเฉพาะเจาะจงไปยังวาทกรรมทางการแพทย์บางประการ ซึ่งมักถูกใช้ในการให้ความหมายและทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่แพร่หลายของออทิสติกในสังคมทั่วไป โดยที่แม้ตัวละครส่วนใหญ่ในกลุ่ม รวมทั้งลูเองจะมองสภาวะออทิสติกที่ตนเองมีตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ว่าเป็นความผิดปกติและสุดท้ายก็ตัดสินใจเข้ารับการรักษาในโครงการรักษาออทิสติกให้หาย ที่ดำเนินการโดยบริษัทที่พวกเขาทำงานอยู่ ยกเว้นเพียงชุย (Chuy) เพียงคนเดียว ที่ไม่เข้ารับการรักษา แต่กระนั้นนับตั้งแต่ที่ตัวละครกลุ่มนี้ได้รับทราบข้อเสนอจากทางบริษัท ก็ได้แสดงออกให้เห็นถึงปฏิกิริยาในเชิงตั้งคำถามกับ “ความปกติ” ในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งเสียงที่แสดงถึงความไม่แน่ใจในความจำเป็นหรือประโยชน์ของการรักษาออทิสติกให้หายและกลายเป็น

“คนปกติ” เช่น ชุย (Chuy) ที่กล่าวกับเพื่อน ๆ ว่า “’ผมไม่รู้ว่าการเป็นคนปกติจะรู้สึกอย่างไร คนปกติไม่ได้ดูมีความสุขทุกคน บางทีการเป็นคนปกติอาจรู้สึกแย่ แย่พอ ๆ กับการเป็นออทิสติก’” (“’I do not know what normal would feel like. Normal people do not all look happy. Maybe it feels bad to be normal, as bad as being autistic.’”) (Moon 2003, 261) ซึ่งเป็นการกล่าวที่ทำให้เส้นแบ่งระหว่าง “ความปกติ” และ “ออทิสติก” พร่าเลือน ไปจนถึงเสียงที่ปฏิเสธการถูกทำให้กลายเป็นคนปกติและยืนยันความหมายของออทิสติกในฐานะอัตลักษณ์แบบหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำพูดที่เป็นการตอบโต้ผู้ที่มีอำนาจและบทบาทสำคัญในการใช้บรรทัดฐานความปกติมาให้ความหมายที่เป็นอื่นกับออทิสติกและพยายามผลักดันให้ลูและเพื่อน ๆ ออทิสติกเข้ารับการรักษาให้หายจากการเป็นออทิสติก ซึ่งได้แก่ เคร็นชอว์ และกลุ่มแพทย์ที่ควบคุมโครงการ ดังจะเห็นได้จากคำพูดของลินดา (Linda) ที่กล่าวตอบโต้ข้อเสนอของเคร็นชอว์ที่มีต่อพนักงานออทิสติกกลุ่มเซ็กชั่นเอที่เขาเรียกมารับฟังว่า “’ดิฉันไม่ต้องการ . . . ดิฉันไม่จำเป็นต้องรับการรักษา ดิฉันสบายดีอยู่แล้วในแบบที่ดิฉันเป็น’” (“’I don’t want it . . . I do not need a treatment; I am fine the way I am.’”) (Moon 2003, 83) และคำพูดของแคเมอรอน (Cameron) ที่กล่าวโต้ตอบกับกลุ่มแพทย์ที่มาอธิบายและโน้มน้าวให้พวกเขาเข้ารับการรักษาว่า “’ผมชอบคนที่ผมเป็นอยู่ในตอนนี้ ผมไม่ทราบว่าผมจะชอบผมคนใหม่ที่เปลี่ยนไปหรือไม่’” (“’I like who I am now. I do not know if I will like who I become.’”) (Moon 2003, 246) รวมทั้งคำพูดของเอริก (Eric) ที่กล่าวว่า: “’ผมไม่ต้องการให้ใครมาเปลี่ยนสมองของผม อาชญากรถูกปรับเปลี่ยนสมอง[1] แต่ผมไม่ใช่อาชญากร ออทิสติกเป็นความแตกต่าง ไม่ใช่ความชั่ว มันไม่ผิดที่จะแตกต่าง บางครั้งอาจจะยาก แต่ไม่ใช่ความผิด’” (“’I do not want someone changing my brain.

[1] ในนวนิยาย อาชญากรที่ถูกตัดสินให้รับโทษบางคนจะได้รับการพิจารณาให้ได้รับการผ่าตัดฝังชิปที่จะทำหน้าที่ควบคุมความประพฤติไม่ให้กลับมาก่ออาชญากรรมซ้ำอีก ไว้ในสมอง

Criminals have their brains changed and I am not a criminal. Autistic is different, not bad. It is not wrong to be different. Sometimes it is hard, but it is not wrong.'") (Moon 2003, 293) คำพูดดังกล่าวเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการตั้งคำถามกับความเป็นคนปกติในฐานะความเป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่จำเป็นจะต้องเป็นตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ และยืนยันในการดำรงอยู่ของออทิสติกในฐานะอัตลักษณ์ที่แตกต่างและไม่จำเป็นต้องมีความหมายเป็นสิ่งพึงกำจัดให้หมดไปเพียงอย่างเดียวตามกระบวนทัศน์ดังกล่าว แม้แต่เมื่อตัวละครในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้ารับการรักษาในโครงการ ผู้อ่านจะเห็นได้ถึงเหตุผลเบื้องหลังการตัดสินใจที่มาจากความรู้สึกแปลกแยกและกดดัน และการถูกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียมในฐานะบุคคลออทิสติกในสังคมที่ใช้ความปกติเป็นศูนย์กลาง ดังจะเห็นได้จากคำพูดของแคเมอรอน (Cameron) บุคคลแรกในกลุ่มที่กล่าวอย่างชัดเจนว่าต้องการเข้ารับการรักษาโดยให้เหตุผลว่า "'ผมต้องการเป็นคนปกติ'" ("'I want to be normal.'") และกล่าวต่อว่า "'ผมเกลียดที่ตัวเองไม่เหมือนคนอื่น มันยากเกินไป และมันก็ยากเกินไปที่จะต้องแกล้งทำให้เหมือนคนอื่นทุก ๆ คนทั้ง ๆ ที่ผมไม่เหมือน ผมเหนื่อยที่จะต้องทำแบบนั้น'" ("'I hate being different. It is too hard, and it is too hard to pretend to be like everyone else when I am not. I am tired of that.") (Moon 2003, 258) ซึ่งเป็นการเผยให้เห็นถึงความรู้สึกแปลกแยกและบีบคั้นในสังคมที่มีคนปกติเป็นบรรทัดฐาน ซึ่งกดดันให้ต้องทำตัวเหมือนคนปกติ นอกจากนั้น เขายังกล่าวต่อด้วยว่า

> “ถ้าผมเป็นคนปกติ ผมจะได้ไม่ต้องไปพบจิตแพทย์อีกตลอดไป . . . ผมจะสามารถแต่งงานได้โดยไม่ต้องมีใบรับรองความมั่นคง มีลูก . . . ผมอยากแต่งงาน ผมอยากมีลูก ผมอยากอยู่บ้านธรรมดา ๆ ในย่านธรรมดา ๆ และเดินทางด้วยรถสาธารณะธรรมดา ๆ และใช้ชีวิตที่เหลือของผมในฐานะคนปกติ”[1]

ข้อความดังกล่าว นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกแปลกแยกและกดดันดังที่กล่าวมาแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการถูกกดดันจากการเลือกปฏิบัติจากสภาพความพิการตามนโยบายของรัฐ ได้แก่ การถูกกำหนดให้ต้องไปพบจิตแพทย์เป็นประจำ และต้องมีใบรับรองความมั่นคงก่อนจึงจะสามารถแต่งงานได้ รวมทั้งน่าจะสื่อถึงการถูกแบ่งแยกหรือกีดกันในด้านพื้นที่ในการอยู่อาศัย เช่น การถูกส่งไปอยู่ที่สถานบำบัดฟื้นฟู และการแบ่งแยกทางสังคมที่ทำให้บุคคลออทิสติก ซึ่งมีความแตกต่างเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างกลมกลืนกับคนอื่น ๆ ในสังคมตามที่สังคมกระแสหลักคาดหวัง ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกดังกล่าวอีกด้วย

2.2 การวิพากษ์วาทกรรมทฤษฎีจิตจากมุมมองของ “ผู้มีดบอดทางจิต”

ในกรณีของลู แม้จะเห็นได้ถึงการให้ความหมายกับสภาวะออทิสติกของตนเองในฐานะความผิดปกติที่อิงอยู่กับบรรทัดฐานทางการแพทย์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และมักแสดงให้เห็นถึงความพิจารณาอย่างชั่งใจระหว่างการเข้ารับการรักษาให้หายจากสภาวะออทิสติกและกลายเป็นคนปกติ กับการยืนยันอัตลักษณ์ออทิสติกของตนเอง แต่นวนิยายก็ได้นำเสนอการวิพากษ์และต่อรองกับวาทกรรมออทิสติกเชิงการแพทย์ผ่านตัวละครลูได้

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้: “’If I’m normal, I will never have to go to a psychiatrist again . . . I can marry without a certificate of stability. Have children . . . . I want to get married. I want to have children. I want to live in an ordinary house in an ordinary neighborhood and take the ordinary public transportation and live the rest of my life as a normal person.’” (Moon 2003, 260)

อย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวาทกรรม “ทฤษฎีจิต” (theory of mind) และ “สภาวะมืดบอดทางจิต” (mindblindness) ซึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีที่ถูกนำมาใช้เพื่ออธิบายลักษณะของบุคคลออทิสติกอย่างแพร่หลายนับตั้งแต่ยุคทศวรรษ 1980 เรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบัน แนวคิดเรื่อง “ทฤษฎีจิต” เป็นแนวคิดด้านจิตวิทยาการรับรู้ที่มองว่าคนปกติทั่วไปจะมีสิ่งที่เรียกว่า “ทฤษฎีจิต” (Theory of mind) คือ ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และบ่งชี้ได้ถึงเจตนา ความรู้ และความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ส่วนบุคคลออทิสติกจะขาดความสามารถดังกล่าว หรือที่มีการเรียกอีกอย่างว่าอยู่ใน “สภาวะมืดบอดทางจิต” (mindblindness) ทำให้ประสบปัญหาในการเชื่อมโยงและสื่อสารกับบุคคลอื่น นำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์บุคคลออทิสติกว่าเสมือนอยู่ในโลกส่วนตัวคนเดียวโดยตัดขาดจากผู้อื่น (Straus 2010, 538)

การขาดทฤษฎีจิตหรือการอยู่ในสภาวะมืดบอดทางจิตเป็นลักษณะที่มีที่มาจากวาทกรรมทางการแพทย์ที่กลายเป็นภาพลักษณ์แบบสำเร็จรูปแบบหนึ่งของบุคคลออทิสติกที่ปรากฏในตัวบทและสื่อต่างๆอย่างแพร่หลาย แม้ในระยะหลังจะมีนักวิชาการออกมาเสนอความเห็นโต้แย้งทฤษฎีดังกล่าว แต่ “สภาวะมืดบอดทางจิต” ก็ยังถูกใช้ในการให้ภาพบุคคลออทิสติกในกระแสหลักอย่างต่อเนื่อง หากพิจารณาโดยภาพรวม อาจกล่าวได้ว่า นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ยังคงมีการอิงอยู่กับแนวคิดดังกล่าวเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการสร้างตัวละครลู ซึ่งแม้จะเป็นบุคคลออทิสติกที่มีศักยภาพสูง หากแต่นวนิยายยังคงให้ภาพว่าลูมีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของตัวละครอื่นที่บกพร่องในระดับหนึ่งเมื่อเทียบกับตัวละครอื่นที่เป็น “คนปกติ” ทั้งโดยผ่านการเล่าความรู้สึกนึกคิดของลูที่มักแสดงความตระหนักรู้โดยตรงถึงการที่ตนเองขาดความสามารถในการเข้าใจตัวละครอื่นที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วย และผ่านการนำเสนอมุมมองของตัวละครลูเปรียบเทียบกับมุมมองของตัวละครอื่นที่เป็นคนปกติในการมองสถานการณ์เดียวกัน ซึ่งทำให้เห็นถึงความบกพร่องดังกล่าว อย่างไรก็ดี อาจมองได้ว่า

การนำเสนอภาพข้างต้นดำเนินควบคู่ไปกับมุมมองเชิงวิพากษ์ที่มีต่ออัตลักษณ์ออทิสติก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัตลักษณ์ “มืดบอดทางจิต” อันมีที่มาจากแนวคิดทฤษฎีข้างต้น โดยที่การวิพากษ์ดังกล่าวอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การวิพากษ์ทฤษฎีจิตจากมุมมองของ “ความไม่รู้” และการวิพากษ์ทฤษฎีจิตในด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ดังนี้

2.2.1 การวิพากษ์ทฤษฎีจิตจากมุมมองของ “ความไม่รู้”

“ความรู้” และ “ความไม่รู้” ดูจะเป็นประเด็นสำคัญที่อยู่ในความคิดคำนึงของลูตั้งแต่เริ่มเรื่องจนถึงก่อนที่จะเข้ารับการรักษาสภาวะออทิสติก จะเห็นได้ว่าลูมักจะแสดงความตระหนักและกังวลถึงความไม่รู้ของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่สามารถล่วงรู้หรือเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นและสภาพแวดล้อมเหมือนคนปกติได้ โดยที่ลูมักเปรียบเทียบความไม่รู้กับความมืดและความรู้กับแสงสว่าง ซึ่งสื่อถึงความรู้สึกในเชิงลบที่มีต่อความไม่รู้ดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ดี เรื่องเล่ากลับสามารถนำเอาความตระหนักต่อ “ความไม่รู้” ของตนเองของลูดังกล่าว มาเป็นช่องทางในการวิพากษ์ วาทกรรมเกี่ยวกับความรู้ในเรื่องความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของผู้อื่นอย่างทฤษฎีจิตนี้ได้อย่างน่าสนใจ

การวิพากษ์ดังกล่าว จะเห็นได้จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกับ “คนปกติ” ที่เขามีความรู้สึกในเชิงบวกและมีความไว้วางใจด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูและเพื่อนร่วมกลุ่มฝึกหัดกีฬาฟันดาบ ได้แก่ ทอม ครูผู้ฝึกสอน ลูเซีย ภรรยาของทอม และดอน ปัวโตและมาร์จอรี ชอว์ เพื่อนร่วมฝึกหัดกีฬาฟันดาบ โดยที่ในปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว เรื่องเล่ามักให้ลูในฐานะผู้เล่าบุรุษที่ 1 แสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้ถึงการขาดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของผู้ที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยเทียบเคียงกับ “คนปกติ” และในบางครั้ง มักแสดงให้เห็นถึงมุมมองของคนปกติที่มีความสามารถดังกล่าวมากกว่าเป็นการเปรียบเทียบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลูกับดอนและปฏิกิริยาของคนอื่น ๆ ที่มีต่อเรื่องดังกล่าว จากเรื่อง ดอนเป็นคนปกติที่เป็นเพื่อนร่วมกลุ่ม

ฝึกกีฬาฟันดาบกับลู แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬานี้มากเท่ากับลู ซึ่งพัฒนาฝีมือของตนเอง จนสามารถเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟันดาบสมัครเล่น และได้ผลการแข่งขันออกมาเป็นที่น่าพอใจ ต่างจากดอนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน อีกทั้งดอนยังชอบมาร์จอรี เพื่อนร่วมกลุ่มฝึก ซึ่งแสดงทีท่าว่าพอใจในตัวลูมากกว่าเขา ทำให้ดอนมักคอยพูดจาและแสดงทีท่าไม่พอใจต่อลู แต่ลูก็ไม่สามารถเข้าใจความเป็นปฏิปักษ์นั้นได้ ในขณะที่เรื่องเล่าแสดงให้เห็นว่าตัวละครตัวอื่นในกลุ่มสามารถมองเห็นถึงนิสัยด้านลบของดอน เช่น ความไม่รับผิดชอบ ความไม่มีระเบียบวินัย และตระหนักถึงความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ที่ดอนมีต่อลู ในขณะที่ลูไม่สามารถเข้าใจได้ การขาดความสามารถของลูในการตีความความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของดอนที่มีต่อตนเอง นำไปสู่การถูกดอนประทุษร้ายต่อทรัพย์สินและร่างกายในที่สุด ตัวอย่างที่แสดงถึงการขาดความสามารถของลูในการตีความเจตนาของผู้ที่สนทนาด้วย เช่น หลังจากเสร็จการแข่งกับคู่ต่อสู้คนแรกในการแข่งขันกีฬาฟันดาบสมัครเล่นเป็นครั้งแรก ลูเป็นฝ่ายชนะ แต่ดอนกลับพูดเน้นย้ำข้อผิดพลาดของเขาในการแข่งขันเพื่อลดทอนความน่าภาคภูมิใจของชัยชนะดังกล่าว ทำให้ทอมต้องเข้ามาปราม แต่ลูกลับมองว่า: “’ผมคิดว่าเขาพยายามทำหน้าที่เพื่อนและช่วยผมอยู่’” (“’I think he is trying to be my friend and help me’”) (Moon 2003, 90)

อีกกรณีหนึ่งของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่การไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของผู้อื่นดูจะเป็นปัญหาสำหรับลู และเป็นปัญหาที่ตัวเขาเองรู้สึกว่าเป็นปัญหา ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกับมาร์จอรี เพื่อนผู้หญิงในกลุ่มที่ลูแอบพึงใจ บ่อยครั้งที่ลูรู้สึกได้อย่างชัดเจนถึงข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าวเมื่อเขาอยู่กับมาร์จอรีและต้องการที่จะเข้าใจความรู้สึกของเธอที่มีต่อตัวเขา เนื่องจากลูไม่สามารถบอกได้ว่าการที่มาร์จอรีปฏิบัติต่อเขาเป็นอย่างดีนั้น เป็นการกระทำฉันเพื่อนหรือเป็นเพราะเธอมีความรู้สึกที่มากกว่านั้น เช่น ในบทสนทนาสั้น ๆ ตอนที่ลูกำลังขับรถเพื่อพามาร์จอรีไปรับเพื่อนของเธอที่สนามบิน

เมื่อลูอธิบายให้มาร์จอรีฟังว่าเขามีความสุขอย่างไร แล้วเธอตอบว่า “’ฉันรู้ว่าความรู้สึกนั้นเป็นยังไง’” (“’I know that feeling’”) ทำให้ลูคิดว่า “เธอไม่ได้พูดว่าเธอรู้สึกแบบนั้นตอนนี้ ผมไม่รู้ว่าเธอรู้สึกอย่างไร คนปกติคงจะรู้ว่าเธอรู้สึกอย่างไร แต่ผมบอกไม่ได้ ยิ่งผมรู้จักเธอมากขึ้นเท่าไหร่ ยิ่งมีเรื่องที่ผมไม่รู้เกี่ยวกับเธอมากขึ้นเท่านั้น” (“She doesn’t say she feels like that now. I don’t know how she feels. Normal people would know how she feels, but I can’t tell. The more I know her, the more things I don’t know about her.”) (Moon 2003, 30) หรือความคิดที่ลูมีต่อมาร์จอรีอีกตอนหนึ่งที่ว่า:

> ถ้าผมได้เจอมาร์จอรีตอนนี้ก็คงจะดี ผมอยากให้ตอนนี้ เรากำลังทำอะไรด้วยกัน อะไรก็ตามที่จะทำให้ผมสามารถมองเธอได้แค่มองและฟังเธอพูดกับคนอื่น ผมจะรู้ไหมว่าเธอชอบผมหรือไม่ ผมคิดว่าเธอชอบผม แต่ผมก็ไม่รู้หรอกว่าเธอชอบผมมากหรือน้อย ผมไม่รู้ว่าเธอชอบผมแบบเดียวกับที่เธอชอบผู้ชายคนอื่นหรือแบบผู้ใหญ่ชอบเด็ก ผมไม่รู้ว่าจะบอกได้อย่างไร ถ้าผมเป็นคนปกติผมคงจะรู้ คนปกติจะต้องรู้ ไม่เช่นนั้นพวกเขาคงจะไม่สามารถแต่งงานได้เลย[1]

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

I wish I could see Marjory now. I wish we were going to do something together, something where I could look at her. Just look and listen to her talk to someone else. Would I know if she liked me? I think she does like me. I do not know if she likes me a lot or little, though. I do not know if she likes me the way she likes other men or as a grownup likes a child. I do not know how to tell. If I were normal I would know. Normal people must know, or they could not ever get married (Moon 2003, 129).

จะเห็นได้ว่า แม้ว่าการไม่สามารถบ่งบอกได้อย่างแน่นอนถึงความรู้สึกของฝ่ายตรงข้ามอาจจะเป็นเรื่องที่คนทั่วไปเองก็ประสบได้เช่นเดียวกัน แต่ลูมองว่าเป็นปัญหาเฉพาะของบุคคลออทิสติกเช่นเขา โดยการเปรียบเทียบตนเองกับลักษณะของคนปกติตามที่เขาคิด ซึ่งเขาใช้เป็นบรรทัดฐาน

อย่างไรก็ดี นวนิยายได้สอดแทรกรายละเอียดบางประการที่อาจสามารถบั่นทอนความเป็นบรรทัดฐานความปกติของแนวคิดทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตดังกล่าว ทั้งการแสดงให้เห็นว่าการไม่สามารถเข้าใจหรือตีความหมายความรู้สึกนึกคิดหรือเจตนาของผู้อื่นได้นั้น มิใช่ลักษณะที่พบในบุคคลที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกหรือมีความผิดปกติทางสมองอื่น ๆ ดังที่นำเสนอในแนวคิดทฤษฎีทางการแพทย์อย่างทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตเท่านั้น แต่ยังพบได้ใน “คนปกติ” เช่นกัน ดังเช่นในกรณีของทอม ลูเซีย และมาร์จอรี ซึ่งถึงแม้จะสามารถรู้สึกได้ถึงความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ที่ดอนมีต่อลู แต่ก็ไม่สามารถคาดคิดไปถึงความเป็นไปได้ที่ดอนจะมุ่งร้ายต่อลูถึงขั้นใช้ความรุนแรงในการทำลายทรัพย์สินและทำร้ายร่างกาย ดังที่หลังจากที่ลูเซียรู้ข่าวเรื่องดอน ซึ่งพกอาวุธปืนมาด้วยและพยายามทำร้ายลูที่ลานจอดรถหน้าร้านซูเปอร์มาร์เก็ตที่ลูมาซื้อของเป็นประจำ จนถูกตำรวจควบคุมตัวไป เธอได้กล่าวกับลูและมาร์จอรีว่า: “’พอคิดถึงที่ฉันเชื่อใจให้มันอยู่ในกลุ่มมาตั้งนาน! . . . ฉันไม่เคยคิดเลยว่ามันจะทำอะไรแบบนี้ ไอ้งูพิษขยะสังคมนั่น ฉันอยากจะถลกหนังหน้ามันออกมาด้วยมือของฉันเองจริง ๆ เลยเชียว’” (“’To think I trusted him in the group so long! . . . I never thought he would do anything like this. That scum-sucking viper: I could rip his face off myself’”) และมาร์จอรีตอบว่า:”’คุณไม่สามารถอ่านใจคนได้หรอก ลูเซีย’” (“’You can’t read minds, Lucia.’”) (Moon 2003, 234) ซึ่งเป็นประโยคที่ดูจะสอดคล้องกับลักษณะที่ถูกบรรยายว่าเป็นสภาวะมืดบอดทางจิตตามวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับบุคคลออทิสติก แต่ในที่นี้ลักษณะดังกล่าวกลับเป็นการบรรยายถึงตัวละครคนปกติ ซึ่งตามเรื่องเป็นคนที่

มีเหตุมีผลและเป็นคนที่ลูให้ความเชื่อถือเป็นอย่างมาก จึงเป็นการทำให้เส้นแบ่งของความ “ปกติ”/”ไม่ปกติ”ระหว่างบุคคลทั่วไปและบุคคลออทิสติกดูพร่าเลือนลงไป

นอกจากการสอดแทรกข้อความที่สามารถสื่อนัยเชิงวิพากษ์ในการตั้งคำถามกับเส้นแบ่งระหว่างความปกติกับออทิสติกแล้ว นวนิยายยังแสดงให้เห็นถึงความคิดของตัวละครลูซึ่งเป็นการตั้งคำถามจากมุมมองของผู้ไม่รู้ แต่ในมุมมองของผู้อ่าน น่าจะดูเหมือนมีน้ำเสียงในเชิงวิพากษ์แกมเสียดสีความสนใจของคนปกติซึ่งมุ่งไปที่ความสามารถในการล่วงรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานของการนำแนวคิดเรื่องทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตมาใช้เป็นบรรทัดฐานในการตัดสินความปกติ/ผิดปกติ โดยอาจมิได้คำนึงว่าเป็นสิ่งที่ควรจะเป็นในทุกกรณี หรือเป็นสิ่งที่ทำให้ละเลยการพิจารณาตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งควรทำยิ่งกว่า หรือไม่ ดังเช่นเมื่อลูซึ่งรู้สึกประหลาดใจกับการแสดงอารมณ์โกรธของลูเซียในเรื่องดอนดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเขาไม่เคยคาดคิดมาก่อน ได้นึกวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจนว่าความโกรธของลูเซียมาจากการที่เธอรู้สึกว่าอัตตาของตนโดนลบหลู่จากการถูกดอนหลอกให้เชื่อใจมาตลอด มากกว่าที่จะมาจากการที่ลูถูกทำร้าย และครุ่นคิดต่อไปว่าแท้จริงแล้วอาจเป็นเรื่องดีกว่าหรือไม่ที่เขาไม่เคยรู้ว่าลูเซียมีด้านที่เป็นอารมณ์โกรธรุนแรงเช่นเดียวกับที่ลูเซียเองก็ไม่รู้ถึงด้านมืดของดอนที่มากกว่าที่เธอเคยรู้มาก่อน: “ผมควรจะรู้เรื่องเกี่ยวกับเธอ เช่นเดียวกับที่เธอคิดว่าเธอควรจะรู้เรื่องเกี่ยวกับดอนใช่หรือไม่ ถ้าคนปกติคาดหวังว่าจะต้องรู้ทุกเรื่องของกันและกัน สิ่งที่ซ่อนอยู่ พวกเขาจะทนได้หรือไม่ มันจะไม่ทำให้พวกเขาเวียนหัวหรอกหรือ” (“Should I have known about her, the way she thinks she should know about Don? If normal people expect to know all about one another, all the hidden things, how can they stand it? Doesn’t it make them dizzy?”) และยังคิดในเชิงวิพากษ์ต่อไปหลังจากที่ลูเซียตระหนักว่าที่ตนเองรู้สึกโกรธมาจากเรื่องส่วนตัวมากกว่าเรื่องที่เกิดขึ้นกับลูอย่างที่ควรจะเป็น:

> ผมรู้สึกดีขึ้นที่เธอเข้าใจแล้วว่าเธอทำอะไรลงไปและจะไม่ทำแบบนั้นอีก ความเข้าใจของเธอเกิดขึ้นช้ากว่าเวลาเธอวิเคราะห์คนอื่น ผมสงสัยว่าคนปกติใช้เวลานานกว่าบุคคลออทิสติกในการที่จะมองเข้าไปข้างในตัวเองและเห็นว่าจริง ๆ แล้วเกิดอะไรขึ้นใช่หรือไม่ หรือว่าสมองของเราทำงานด้วยความเร็วเท่ากันในเรื่องนี้ ผมสงสัยว่าเธอต้องให้มาร์จอรีมาพูดแบบนั้นก่อนใช่หรือไม่เธอถึงจะสามารถวิเคราะห์ตนเองได้[1]

แม้ความคิดดังกล่าวจะอยู่ในลักษณะของการตั้งคำถามจากมุมมองของ “ผู้ไม่รู้” แต่กลับสื่อนัยเชิงวิพากษ์ถึงการที่คนปกติให้ความสำคัญกับการรู้จักความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น จนละเลยการกลับมาพิจารณาและทำความรู้จักตนเอง ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่สำคัญพอ ๆ กับหรือมากกว่าการรู้จักผู้อื่น และทำให้สามารถเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น “ตามความเป็นจริง” ได้ ยิ่งไปกว่านั้น ข้อความดังกล่าวยังสื่อนัยถึงการพลิกกลับลำดับชั้นของ “ความสามารถ” ในการทำความเข้าใจบุคคล ซึ่งในวาทกรรมออทิสติกกระแสหลัก มักมุ่งไปที่การทำความเข้าใจบุคคลอื่นและจัดวางให้บุคคลออทิสติกมีความสามารถที่ด้อยกว่าคนปกติในเรื่องดังกล่าว แต่ในที่นี้ หากมองจากมุมมองของการเข้าใจตนเอง คนปกติอาจกลับกลายเป็นผู้มีความสามารถน้อยกว่าและยังอาจต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากผู้อื่นอีกด้วย การตั้งคำถามกับสิ่งที่ถูกยึดเป็นบรรทัดฐานความปกติอย่างการมี “ทฤษฎีจิต” หรือความสามารถใน

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

I feel better that she has understood what she was doing and is not going to do it again. It is slower than the way she analyzes other people. I wonder if it takes normal people longer to look inside themselves and see what is really happening than it does autistic people or if our brains work at the same speed there. I wonder if she needed what Majory said to make her capable of that self-analysis.” (Moon 2003, 234)

การเข้าใจหรือคาดเดาความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยน่าจะมีผลทำให้เกิดการตั้งคำถามกับอัตลักษณ์ออทิสติกกระแสหลักที่ถูกให้ความหมายตามบรรทัดฐานดังกล่าว และลดทอนความหมายของออทิสติกในฐานะความผิดปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความสามารถในการล่วงรู้ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นตามแนวคิดทฤษฎีทางการแพทย์เช่นทฤษฎีจิต

2.2.2 การวิพากษ์ทฤษฎีจิตในด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

นอกจากการตั้งคำถามโดยตัวละครลูจากมุมมองแบบ “ผู้ไม่รู้” ของบุคคลออทิสติกที่มีผลในการวิพากษ์วาทกรรมทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตที่มักถูกนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานในการสร้างอัตลักษณ์ในเชิงลบให้กับบุคคลออทิสติกแล้ว นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ยังมีการนำเสนอการวิพากษ์ในอีกลักษณะ คือการสร้างให้ตัวละครลู—รวมทั้งตัวละครออทิสติกอื่นๆที่เป็นเพื่อนของเขา—แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยเป็นอย่างดี และด้วยความสามารถดังกล่าว นำเสนอความคิดเห็นและมุมมองเชิงวิพากษ์ที่มีต่อวาทกรรมออทิสติกกระแสหลักซึ่งมีส่วนในการกำหนดความหมายตัวตนในเชิงลบให้กับบุคคลออทิสติก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เป็นธรรมที่เกิดจากการใช้วาทกรรมดังกล่าวด้วย อนึ่ง การนำเสนอตัวละครในลักษณะนี้ แม้อาจดูขัดกับการวิพากษ์ทางอ้อมจากมุมมองของผู้ไม่รู้ที่ได้วิเคราะห์ไปในหัวข้อ 2.2.1 หากแต่ ถ้าพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า แท้จริงแล้ว เช่นเดียวกับกรณีของลักษณะตัวละครที่กล่าวไปในหัวข้อข้างต้น นวนิยายมิได้ปฏิเสธลักษณะการมี “ข้อจำกัด” ในการรับรู้ประสบการณ์และการเข้าใจผู้มีปฏิสัมพันธ์ด้วยของบุคคลออทิสติกตามวาทกรรมเชิงการแพทย์โดยสิ้นเชิง หากแต่ดูเหมือนต้องการตั้งคำถามต่อความแน่นอนของเส้นแบ่งระหว่างความปกติ/ไม่ปกติที่เกิดจากการใช้ลักษณะดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์การตัดสินและความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลออทิสติกที่เป็นผลตามมา

การวิพากษ์ในลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดเจนจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลู รวมทั้งเพื่อนออทิสติกคนอื่น ๆ กับกลุ่มบุคคลที่มี “อำนาจ” เหนือบุคคลออทิสติก โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการกำหนดความหมายของการเป็นบุคคลออทิสติก ซึ่งมักเป็นไปในเชิงลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่มีบทบาทในการรักษาฟื้นฟูลูและตัวละครออทิสติกอื่น ๆ ในเรื่อง และกลุ่มนักธุรกิจผู้บริหารบริษัทเวชภัณฑ์ที่ลูและเพื่อนออทิสติกทำงานอยู่ ซึ่งต้องการให้ลูและเพื่อน ๆ เข้ารับการ “รักษา” ให้หายจากสภาวะออทิสติก โดยที่ทั้งสองกลุ่มถูกนำเสนอให้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและมีทัศนคติต่อสภาวะออทิสติกไปในแนวทางเดียวกัน เป็นที่น่าสนใจว่าในการนำเสนอปฏิสัมพันธ์และปฏิกิริยาที่มีต่อกลุ่มอำนาจทั้งสองกลุ่มดังกล่าว นวนิยายเลือกใช้กลวิธีการเล่าเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของตัวละครออทิสติกในการเข้าใจตัวละครฝ่ายตรงข้ามและแสดงความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์อย่างค่อนข้างตรงไปตรงมา ซึ่งน่าจะเป็นไปเพื่อทำให้การวิพากษ์ดังกล่าวเป็นไปอย่างชัดเจนและมีพลัง แม้เรื่องจะแสดงให้เห็นว่า ความสามารถดังกล่าวเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่เดิม หากแต่เกิดจากกระบวนการฟื้นฟูทางการแพทย์และการเรียนรู้อย่างหนักมาเป็นเวลานาน แต่อย่างไรก็ดี อาจมองได้ว่าในด้านการนำเสนอภาพของตัวละครในลักษณะดังกล่าวน่าจะถือเป็นการโต้กลับภาพลักษณ์ของบุคคลออทิสติกในด้านการเป็นผู้มีปัญหาในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพลักษณ์ที่มาจากการอธิบายด้วยแนวคิดทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิต โดยที่นวนิยายวิพากษ์วาทกรรมเรื่องทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิตดังกล่าว ผ่านการสร้างตัวละครลูที่เรียนรู้และฝึกฝนการสังเกตและตีความอาการภาษาบนใบหน้า เช่น การยิ้ม สีและการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบต่าง ๆ ของใบหน้า ฯลฯ จนสามารถทำความเข้าใจความหมายในเชิงเจตนาที่อาการต่าง ๆ เหล่านั้นสื่อออกมา ซึ่งอาจมีมากกว่าคำพูดของบุคคลนั้น แม้การอ่านเชิงวิเคราะห์ดังกล่าวอาจไม่ประสบความสำเร็จในทุกกรณี เช่น ลูมักจะไม่สามารถตีความเจตนาหรือความหมายที่ซ่อนอยู่จากใบหน้าและคำพูดของผู้ที่เขานับถือหรือไว้เนื้อเชื่อใจในฐานะเพื่อน เช่น ทอม ลูเซีย มาร์จอรี และดอน ดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น อย่างไรก็ดี ลูมักจะมีความชำนาญในระดับหนึ่งในการอ่านตีความอาการภาษาของผู้ที่มีอำนาจ

เหนือกว่าและมีความสัมพันธ์ในเชิงปฏิปักษ์ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และผู้บริหารในที่ทำงานที่เขาต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ในกรณีของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขากับกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ความสามารถดังกล่าวแม้อาจจะไม่ได้เป็นการลบล้างแนวคิดทฤษฎีจิตโดยตรง แต่การนำเสนอให้ตัวละครออทิสติกอย่างลูมีความสามารถในการอ่านวิเคราะห์ความหมายหรือเจตนาที่แฝงอยู่ในอาการภาษาของผู้ที่เขามีปฏิสัมพันธ์ด้วย แม้จะมาจากความพยายามในการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างหนัก ก็แสดงให้เห็นว่า “สภาวะมืดบอดทางจิต” หรือการขาด “ทฤษฎีจิต” ที่มักถูกใช้ในฐานะลักษณะสำคัญที่บ่งบอกถึงความเป็นออทิสติกนั้น มิได้เป็นลักษณะที่คงที่ตายตัว และสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ แม้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการฟื้นฟูทางการแพทย์เองก็ตามที การที่นวนิยายสร้างให้ตัวละครแพทย์ยังคงอ้างอิงลักษณะบุคคลออทิสติกจากภาพที่นำเสนอโดยทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการประเมินค่าความสามารถของลูและให้ตัวละครลูสามารถรู้เท่าทันการยึดถือดังกล่าว พร้อมทั้งมีความคิดหรือคำพูดในเชิงโต้กลับอาจมองได้ว่าเป็นการวิพากษ์วาทกรรมและการใช้วาทกรรมทางการแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิต ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดอัตลักษณ์ความผิดปกติของบุคคลออทิสติก และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมที่เกิดจากการให้ความหมายอัตลักษณ์ดังกล่าว

ดังจะเห็นได้จากปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกับแพทย์ที่เขาต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ จิตแพทย์ที่เขาต้องไปพบเป็นประจำ และกลุ่มแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ในโครงการรักษาออทิสติกที่เขาต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยในตอนท้ายของเรื่อง ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างลูกับจิตแพทย์ ซึ่งก็คือแพทย์หญิงฟอร์นัม (Fornum) จิตแพทย์ซึ่งลูถูกมอบหมายให้ไปพบเป็นประจำเพื่อรับการ “ประเมิน” และ “แนะนำ” 4 ครั้งต่อปี จะเห็นได้ถึงการวิพากษ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ดังเช่นในฉากแรกของนวนิยายซึ่งเป็นฉากที่ลูไปพบแพทย์หญิงฟอร์นัม ลูในฐานะผู้เล่าได้บรรยายให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขากับจิตแพทย์โดยละเอียด ดังนี้:

. . . จิตแพทย์มีความมั่นใจในเส้นแบ่งระหว่างเราไม่น้อยไปกว่าที่คนอื่น ๆ เคยมีความมั่นใจของเธอทำให้ผมรู้สึกเจ็บปวดเมื่อได้เห็น ผมจึงพยายามไม่มองเธอไปมากกว่าที่จำเป็นต้องมอง การทำแบบนั้นก็มีอันตรายในตัวของมัน ก็เหมือนกับคนอื่น ๆ เธอคิดว่าผมควรจะสบตาคนมากกว่าที่ผมทำอยู่ ตอนนี้ ผมมองไปที่เธอ

แพทย์หญิงฟอร์นัม ชัดเจนและมีความเป็นมืออาชีพ เลิกคิ้วข้างหนึ่งและสั่นศีรษะของเธออย่างค่อนข้างเห็นได้ชัดโดยไม่พยายามปิดบัง บุคคลออทิสติกไม่เข้าใจสัญญาณเหล่านี้ หนังสือกล่าวไว้เช่นนั้น ผมได้เคยอ่านหนังสือนั้นแล้ว ผมจึงรู้ว่าสิ่งที่ผมไม่เข้าใจคืออะไร

. . .

ผมรู้ว่าเธอไม่รู้อะไรบ้างเป็นบางสิ่ง เธอไม่รู้ว่าผมอ่านหนังสือได้ เธอคิดว่าผมเป็นไฮเปอร์เล็กเซีย ทำได้แค่จำคำคนอื่นมาพูด ผมไม่เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เธอเรียกว่าจำคำคนอื่นมาพูดกับสิ่งที่เธอทำเวลาเธออ่านหนังสือ เธอไม่รู้ว่าผมรู้ศัพท์จำนวนมาก ทุกครั้งที่เธอถามว่าผมทำงานอะไร แล้วผมตอบว่าผมยังทำงานที่บริษัทเวชภัณฑ์ เธอถามผมว่าผมรู้หรือไม่ว่า *เวชภัณฑ์* หมายถึงอะไร เธอคิดว่าผมจำคำคนอื่นมาพูด ผมไม่เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เธอเรียกว่าจำคำคนอื่นมาพูดกับการที่ผมใช้คำจำนวนมาก เธอใช้คำมากเวลาพูดกับหมอคนอื่นและพยาบาลและเจ้าหน้าที่เทคนิค พูดเรื่อยเปื่อยไปเรื่อย ๆ และพูดในสิ่งที่อาจจะพูดให้ง่ายกว่านี้ได้ เธอรู้ว่าผมทำงานกับคอมพิวเตอร์ เธอรู้ว่าผมเรียนหนังสือ แต่เธอไม่เคยเข้าใจว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สอดคล้องกับความเชื่อของเธอที่ว่าจริง ๆ แล้วผมอ่านหนังสือแทบจะไม่ออกและพูดแทบจะไม่ได้

. . .

. . . เวลาเธอตอบโทรศัพท์ ผมสามารถมองไปรอบๆห้องทำงานของเธอและหาอะไรที่เป็นประกายวิบ ๆ วับ ๆ ที่เธอไม่รู้ว่าเธอมี ผมสามารถขยับศีรษะของผมไปมา เพื่อที่จะทำให้แสงที่ตรงมุมห้องสว่างขึ้น แล้วก็ดับสลับกันไป บนหน้าปกที่มันวาวของหนังสือเล่มหนึ่งบนชั้นหนังสือ ถ้าเธอสังเกตเห็นว่าผมกำลังขยับศีรษะไปมา เธอจะจดข้อความในบันทึกการรักษาของผม เธออาจจะถึงกับหยุดพูดโทรศัพท์ชั่วคราวเพื่อบอกให้ผมหยุดทำ ถ้าผมเป็นคนทำ เธอเรียกมันว่าเป็นไปตามที่ตำราบอกไว้ แต่ถ้าเธอเป็นคนทำ เธอเรียกมันว่าเป็นการผ่อนคลายคอ ผมเรียกมันว่าความสนุก เวลามองแสงสะท้อนติด ๆ ดับ ๆ[1]

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

. . . the psychiatrist is no less certain of the line between us than all the others have been. Her certainty is painful to see, so I try not to look at her more than I have to. That has its own dangers; like the others, she thinks I should make more eye contact than I do. I glance at her now.

Dr. Fornum, crisp and professional, raises an eyebrow and shakes her head not quite imperceptibly. Autistic persons do not understand these signals; the book says so. I have read the book, so I know what it is I do not understand.

I know some of what she doesn't know. She doesn't know that I can read. She thinks I'm hyperlexic, just parroting the words. The difference between what she calls parroting and what she does when she reads is imperceptible to me. She doesn't know that I have a large vocabulary. Every time she asks what my job is and I say I am still working for the pharmaceutical company, she asks if I know what *pharmaceutical* means. She thinks I'm parroting. The difference between what she calls parroting and my use of a large number of words is imperceptible to me. She uses last words when talking to other doctors and nurses and technicians, babbling on and on saying things that could be said more simply. She knows I work on a computer, she knows I went to school, but she has not caught on that it is incompatible with her belief that I am actually nearly illiterate and barely verbal.

. . .

. . . When she answers the phone I can look around her office and find the twinkly things she doesn't know she has. I can move my head back and forth so the light in the corner glints off and on over there, on the shiny cover of a book in the bookcase. If she notices that I'm moving my head back and forth, she makes a note in my record. She may even interrupt her phone call to tell me to stop. It is called stereotypy when I do it and relaxing her neck when she does it. I call it fun, watching the light blink off and on. (Moon 2003, 1-3; การเน้นเป็นของตัวบท)

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ถึงความรู้เท่าทันของลูถึงความคิดและเจตนาของแพทย์หญิงฟอร์นัม ซึ่งยึดถือในองค์ความรู้เกี่ยวกับลักษณะบุคคลออทิสติกจาก “หนังสือ” ซึ่งน่าจะหมายถึงตำราทางการแพทย์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเรื่องทฤษฎีจิตและสภาวะมืดบอดทางจิต ซึ่งมองว่าบุคคลออทิสติกไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและเจตนาของผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยที่ลูสามารถคาดเดาความรู้สึกนึกคิดของแพทย์หญิงฟอร์นัมได้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งทำให้สามารถอ่านตีความอาการภาษาต่าง ๆ ของจิตแพทย์ได้อย่างแม่นยำ ในขณะที่ผู้เป็นแพทย์เองกลับไม่สามารถล่วงรู้ความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของลูได้ นอกจากการโต้กลับมโนทัศน์เรื่องสภาวะมืดบอดทางจิตแล้ว ข้อความดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงการนำภาพลักษณ์เกี่ยวกับการขาดความสามารถในการเรียนรู้และการสื่อสารที่มักปรากฏในองค์ความรู้ทางการแพทย์เกี่ยวกับลักษณะบุคคลออทิสติกอีกประการหนึ่ง ได้แก่ อาการไฮเปอร์เล็กเซีย (Hyperlexia) คือการอ่านหนังสือได้คล่องก่อนวัยแต่มีปัญหาในการเข้าใจความหมายที่แท้จริงและสื่อสารกับผู้อื่นมาใช้ในการกำหนดลักษณะของลู ซึ่งลูได้แสดงความเห็นโต้กลับในใจว่ามิได้เป็นเช่นนั้น และยังชี้ให้เห็นถึงอคติของผู้เป็นแพทย์ที่ยึดติดกับวาทกรรมออทิสติกกระแสหลักจนทำให้ไม่สามารถเข้าใจคนที่ตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยตามความเป็นจริงได้

การวิพากษ์ “การกลายเป็นความจริง” ของวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับออทิสติกดังกล่าวและการใช้วาทกรรมนั้นเป็นบรรทัดฐานในการมอบฉลากความปกติ/ผิดปกติให้และตัดสินคุณค่าของบุคคลออทิสติก ดูจะได้รับการเน้นย้ำเป็นอย่างมากผ่านความคิดคำนึงของลู ซึ่งไม่เพียงแต่ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการดังกล่าวแฝงไว้ด้วยอคติ แต่ยังนำเสนอ “ความจริง” อีกด้านจากมุมมองของตนเองในฐานะบุคคลออทิสติกที่ถูกอคติดังกล่าวบดบัง ดังจะเห็นได้จากข้อความข้างต้น ลูยืนยันว่าตนสามารถอ่านหนังสือเข้าใจได้เป็นอย่างดีและมีความรู้เกี่ยวกับศัพท์ต่างๆจำนวนมาก ต่างจากภาพลักษณ์ออทิสติกตามวาทกรรมทางการแพทย์ที่จิตแพทย์ใช้ในการประเมินลู จนทำให้ความเข้าใจในตัวลูถูกบิดเบือนไป ยิ่งไปกว่านั้น จะเห็นได้ว่าตัวบทยังนำเสนอผ่านการตั้งข้อสังเกตของลู ให้เห็นถึงความเป็น

สิ่งที่ถูกให้ความหมายของเส้นแบ่งความปกติ/ผิดปกติตามวาทกรรมทางการแพทย์ ซึ่งมีความไม่คงที่แน่นอนและสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ระหว่างผู้ให้ความหมายและผู้ถูกให้ความหมาย โดยเปรียบเทียบให้เห็น*ความไม่แตกต่าง*ระหว่างสิ่งที่แพทย์กับสิ่งที่บุคคลออทิสติก—ผู้มักถูกจัดวางให้อยู่ในขั้วที่ตรงกันข้ามกัน—ทำ ในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน การสื่อสารด้วยคำพูด ตลอดจนกิริยาอาการต่าง ๆ เช่น การขยับศีรษะ แม้จะเป็นอากัปกิริยาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่กลับมีความหมายต่างกัน เมื่อผู้ให้ความหมายและผู้ถูกให้ความหมายต่างกัน เช่น การที่แพทย์ให้ความหมายการพูดโดยใช้คำศัพท์จำนวนมากว่าเป็นการจำคำผู้อื่นมาพูด เมื่อผู้พูดเป็นบุคคลออทิสติก แต่ให้ความหมายว่าเป็นการพูดตามปกติ เมื่อแพทย์เป็นผู้พูดเอง และให้ความหมายการขยับศีรษะไปมาว่าเป็นลักษณะอาการที่ผิดปกติตามตำราแพทย์หากบุคคลออทิสติกเป็นผู้กระทำ แต่หากเป็นแพทย์ทำเองจะถูกให้ความหมายว่าเป็นการผ่อนคลายคอ เป็นต้น โดยที่ในทั้งสองกรณีลูไม่ลืมที่จะยืนยันความหมายจากการให้ของตนเองในฐานะบุคคลออทิสติก นั่นคือการยืนยันว่าการพูดของตนเป็นการพูดสื่อความตามปกติและการขยับศีรษะของตนเป็น “ความสนุก” แบบหนึ่ง

ในการตั้งคำถามกับบรรทัดฐานความปกติที่แบ่งคนออกเป็นสองขั้วดังกล่าว นอกจากการเปรียบเทียบให้เห็นความไม่แตกต่างระหว่างสิ่งที่ดูเหมือนอยู่คนละขั้วแล้ว ตัวบทยังได้ให้ผู้เล่าลูยืนยันการเป็น “ความจริง” อีกด้านหนึ่งของประสบการณ์ของตนเองในฐานะบุคคลออทิสติก ที่มักถูกมองข้ามหรือไม่ให้คุณค่าโดยมุมมองเชิงการแพทย์ที่ยึดถือองค์ความรู้ทางการแพทย์เป็นหลักในการให้ความหมายบุคคลกลุ่มดังกล่าว ดังความคิดของลูที่ว่า:

> ผมไม่คิดว่าคนอื่นๆทุกคนจะเหมือนกันในทุก ๆ ด้าน เธอบอกผมว่า*ทุกคนรู้*สิ่งนี้ *ทุกคน*ทำสิ่งนั้น แต่ผมไม่ได้ตาบอด แค่ออทิสติก และผมรู้ว่าพวกเขารู้และทำในสิ่งที่แตกต่างกัน รถยนต์ในที่จอดรถมีสีและขนาดต่าง ๆ ร้อยละสามสิบเจ็ดของรถเหล่านั้น เมื่อเช้านี้ สีน้ำเงิน ร้อยละเก้ามีขนาดใหญ่กว่ารถโดยทั่วไป ได้แก่

รถบรรทุกหรือรถตู้ มีรถจักรยานยนต์สิบแปดคันอยู่ในที่จอดสามแถว ซึ่งน่าจะอยู่ในที่จอดแถวละหกคัน ถ้าหากไม่ใช่ว่าสิบคันในจำนวนนั้นจอดอยู่ในที่จอดแถวหลังสุด ใกล้กับแผนกซ่อมบำรุง สถานีต่างช่องกันก็เสนอรายการที่แตกต่างกันไป สิ่งนั้นคงจะไม่เกิดขึ้นหากทุกคนเหมือนกันหมด

เมื่อเธอวางโทรศัพท์ลงแล้วมองผม หน้าของเธอบ่งบอกสิ่งนั้น ผมไม่รู้ว่าคนส่วนใหญ่จะเรียกมันว่าอะไร แต่ผมเรียกมันว่าหน้าที่บ่งบอกว่า *ฉันเป็นของจริง* มันสื่อความหมายว่าเธอเป็นของจริงและเธอมีคำตอบ และผมเป็นคนที่มีความเป็นของจริงน้อยกว่า ไม่ใช่ของจริงที่สมบูรณ์ แม้ว่าผมจะสามารถรู้สึกได้ถึงพื้นผิวที่ตะปุ่มตะป่ำของเก้าอี้ของสำนักงานทะลุผ่านกางเกงของผม ผมเคยวางนิตยสารรองไว้ข้างใต้ แต่เธอบอกว่าผมไม่จำเป็นต้องทำอย่างนั้น เธอเป็นของจริง เธอคิดแบบนั้น ดังนั้นเธอจึงรู้ว่าผมจำเป็นและไม่จำเป็นต้องทำอะไร[1]

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

I do not think everyone else is alike in every way. She has told me that Everyone knows this and Everyone knows that, but I'm not blind, just autistic, and I know that they know and do different things. The cars in the parking lot are different colors and sizes. Thirty-seven percent of them, this morning, are blue. Nine percent are oversize: trucks or vans. There are eighteen motorcycles in three racks, which would be six apiece, except that ten of them are in the back rack, near Maintenance. Different channels carry different programs; that would not happen if everyone were alike.

When she puts down the phone and looks at me, her face has that look. I don't know what most people would call it, but I call it the I AM REAL look. It means she is real and she has the answers and I am someone less, not completely real, even though I can feel the nubbly texture of the office chair right through my slacks. I used to put a magazine under me, but she says I don't need to do that. She is real, she thinks, so she knows what I need and don't need (Moon 2003, 3; การเน้นเป็นของตัวบท).

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้การพูดปฏิเสธความตาบอดของลูจะแสดงให้เห็นว่าตัวละครได้รับอิทธิพลจากกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ในการมองความพิการต่างประเภทอย่างแบ่งแยก และใช้ความพิการประเภทอื่นเป็นตัวเปรียบเทียบให้เห็นว่าความพิการของตนมีความใกล้เคียงกับลักษณะบรรทัดฐานร่างกายและจิตใจมากกว่า หากแต่ในขณะเดียวกัน ลูได้วิพากษ์การนำบรรทัดฐานร่างกายและจิตใจปกติจากวาทกรรมทางการแพทย์มากำหนดว่าลักษณะบุคคลแบบใดเป็นของจริงหรือรูปแบบที่สมบูรณ์ตามธรรมชาติ ซึ่งคนทั่วไป*ทุกคน*พึงมีและลักษณะใดไม่ใช่ และประเมินค่าบุคคลตามบรรทัดฐานดังกล่าว ซึ่งจัดวางให้บุคคลออทิสติกมีอัตลักษณ์ที่เป็นของจริงน้อยกว่า มีความด้อยกว่า โดยในการวิพากษ์ดังกล่าว ลูได้ยืนยันถึงธรรมชาติของสังคมที่บุคคลจะมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ โดยยกตัวอย่างจากความแตกต่างของสีและขนาดของรถยนต์ที่จอดอยู่ และความแตกต่างของสถานีโทรทัศน์และรายการต่างๆที่ถูกนำเสนอ ที่น่าสนใจก็คือ ลูได้นำเสนอความคิดดังกล่าวผ่านการบรรยายประสบการณ์แบบออทิสติก ซึ่งเป็นการยืนยันการมีอยู่ของวิธีการมองหรือความสนใจของบุคคลแบบหนึ่งที่อาจแตกต่างจากบรรทัดฐานที่ยึดถือกันทั่วไป คือการมองโดยมุ่งความสนใจไปที่รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนและรูปแบบ (pattern) อย่างจำนวนและรูปแบบของสีของรถยนต์ และรูปแบบของการจอดของรถจักรยานยนต์ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ในทำนองเดียวกับที่เขาได้บรรยายให้เห็นถึงการรับรู้ทางประสาทสัมผัสของบุคคลออทิสติกที่อาจจะไวหรือมากกว่าคนทั่วไป อย่างความรู้สึกถึงพื้นผิวสัมผัสของเก้าอี้ที่นั่ง การบรรยายประสบการณ์แบบออทิสติกในลักษณะเหล่านี้จะพบได้ในตอนอื่น ๆ ของนวนิยายด้วยเช่นกัน ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

ในกรณีของความสัมพันธ์ระหว่างลูกับบุคลากรทางการแพทย์อีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มแพทย์และผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานในโครงการรักษาอาการออทิสติกที่ลูและกลุ่มเพื่อนตัดสินใจเข้าร่วม ในตอนท้าย จะเห็นได้ถึงการวิพากษ์ภาพลักษณ์สำเร็จรูปของบุคคลออทิสติก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพลักษณ์การเป็นผู้ไม่สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ เห็นได้จากการที่ลูและเพื่อน

ออทิสติกคนอื่นสามารถตั้งคำถามกับความถูกต้องของข้อมูลทางการแพทย์ที่คณะแพทย์ผู้ทำการรักษานำเสนอให้กับพวกเขา เพื่อโน้มน้าวให้เข้ารับการรักษาและจุดมุ่งหมายในการทดลองที่ดูเหมือนไม่ตรงตามหลักจริยธรรมทางการแพทย์ ได้แก่ การใช้บุคคลออทิสติกเป็นเสมือนวัตถุในการทดลอง และนำไปสู่การสืบค้นเพื่อหาข้อมูลที่ถูกต้อง จนสามารถนำมาสู่การเรียกร้องให้เกิดกระบวนการรักษาที่ให้ความเป็นธรรมกับผู้เข้ารับการรักษามากขึ้น

3. การยืนยันอัตลักษณ์ออทิสติกตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรม

นอกจากการวิพากษ์บรรทัดฐานความปกติและวาทกรรมทางการแพทย์กระแสหลักที่มีส่วนการสร้างความเป็นอื่นให้กับออทิสติกแล้ว นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ยังแสดงให้เห็นถึงการต่อรองอัตลักษณ์ออทิสติกผ่านการนำลักษณะของบุคคลออทิสติกบางประการ ที่มักถูกให้ความหมายในเชิงลบตามวาทกรรมทางการแพทย์ มานำเสนอในลักษณะที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลออทิสติกที่อาจมองว่าสอดคล้องกับกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรม (The cultural paradigm of disability) ที่เสนอให้มองความพิการในฐานะอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมมากกว่าที่จะมองว่าเป็นความผิดปกติตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์ โดยที่กระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรมเป็นกระบวนทัศน์ที่เติบโตขึ้นควบคู่กับขบวนการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนของคนพิการโดยทั่วไปดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ในส่วนของกลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิบุคคลออทิสติก (Autism Rights Movement) ในสังคมตะวันตกซึ่งรวมถึงสหรัฐอเมริกา ซึ่งเติบโตขึ้นจากกลุ่มบุคคลออทิสติกที่ติดต่อกันทางอินเทอร์เน็ตนับตั้งแต่ทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา (Jaarsma and Welin 2011) และทำงานร่วมกับกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิคนพิการทางระบบประสาทและทางการเรียนรู้อื่นๆภายใต้ชื่อ ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อความหลากหลายของสภาวะทางระบบประสาท (Neurodiversity Movement) ได้มีความพยายามในการสร้างแนวคิดแบบใหม่เพื่อให้

ความหมายกับออทิสติกตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสนอมโนทัศน์เรื่อง “ความหลากหลายของสภาวะทางระบบประสาท” (Neurodiversity) ซึ่งเป็น “มโนทัศน์ที่มองว่าความแตกต่างทางสภาวะระบบประสาทต้องได้รับการยอมรับและเคารพเช่นเดียวกับความหลากหลายอื่น ๆ ของมนุษย์ ความแตกต่างเหล่านี้อาจรวมถึงผู้ที่ถูกปิดฉลากว่าเป็นดิสแพร็กเซีย ดิสเล็กเซีย โรคสมาธิสั้น ดิสแคลคูเลีย ออทิสติก กลุ่มอาการทูเร็ตต์ และอื่น ๆ”[1] ทำให้เกิดความพยายามในการให้ความหมายใหม่กับลักษณะเฉพาะต่าง ๆ ของบุคคลออทิสติกที่ถูกมองว่าเป็น “อาการของโรค” ที่ต้องรักษาให้หาย (cured) มาเป็นลักษณะเฉพาะเชิงวัฒนธรรมหรือเฉพาะกลุ่มโดยมองว่าเป็น “รูปแบบ” หรือ “สไตล์ในการรับรู้” (cognitive style) มากขึ้น อาจมองได้ว่า นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* ได้มีการนำเสนอลักษณะของตัวละครออทิสติกบางประการในแนวทางที่สอดคล้องกับขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิบุคคลออทิสติก ขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อความหลากหลายของสภาวะทางระบบประสาท และมโนทัศน์เรื่องความหลากหลายของสภาวะทางระบบประสาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอลักษณะเฉพาะแบบออทิสติกของตัวละครเอกลู ที่มีความโดดเด่น 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสที่เข้มข้น และความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบ (pattern-seeking) ซึ่งเกิดขึ้นควบคู่กันไป ซึ่งเป็นลักษณะที่มักถูกนำเสนอในวาทกรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับออทิสติกว่าเป็น “อาการ” ของโรค

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้: “a concept where neurological differences are to be recognized and respected as any other human variation. These differences can include those labeled with Dyspraxia, Dyslexia, Attention Deficit Hyperactivity Disorder, Dyscalculia, Autistic Spectrum, Tourette Syndrome, and others.” (National Symposium on Neurodiversity at Syracuse University 2011)

ลักษณะแรก ได้แก่ ลักษณะที่ทางการแพทย์มักเรียกว่าเป็นการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสด้านต่าง ๆ ที่ไวหรือมากกว่าปกติ ซึ่งได้รับการอธิบายว่าเป็นความบกพร่องของสมองด้านการบูรณาการประสาทความรู้สึก (sensory processing dysfunction) แบบหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวการณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่มากระทบประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น การมองเห็น การได้ยิน การรับรู้กลิ่น การสัมผัสทางกาย ที่ไวหรือมากเกินไป การรับรู้ดังกล่าวอาจทำให้คนผู้นั้นได้รับข้อมูลความรู้สึกทางประสาทสัมผัสที่มากจนล้นเกิน (sensory overload) จนอาจเกิดความเจ็บปวดทางร่างกายหรือความเครียดทางจิตใจ ตลอดจนทำให้คนผู้นั้นไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้ (The National Autistic Society 2017) ในนวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* เราจะพบเห็นลักษณะดังกล่าวได้ในตัวละครลู ซึ่งได้รับการบรรยายในหลาย ๆ ตอนให้เห็นถึงการรับรู้ทางประสาทสัมผัสที่มากกว่าคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้ทางการได้ยิน ทางกลิ่น และทางผัสสะทางกาย เช่น ในตอนที่ลูบรรยายถึงการรับรู้เสียงจากห้องพักของเขาเอง:

> ข้างในอะพาร์ตเมนต์ของผมเงียบกว่าข้างนอก แต่มันก็ไม่ได้เงียบอย่างแท้จริง ข้างใต้ห้องผม คุณตำรวจแดนนี ไบรซ์ เปิดโทรทัศน์อยู่ และผมก็รู้ว่าเขากำลังดูรายการเกมโชว์ที่มีผู้ชมในห้องส่ง เหนือห้องผม คุณนายแซนเดอร์สันกำลังลากเก้าอี้ไปที่โต๊ะที่อยู่ในห้องครัวเล็ก ๆ ของเธอ เธอทำแบบนี้ทุกคืน ผมสามารถได้ยินเสียงเดินติ๊ก ๆ ของนาฬิกาปลุกแบบไขลานของผมและเสียงคราง หึ่ง ๆ เบา ๆ จากแหล่งจ่ายไฟสำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ของผม มันเปลี่ยนโทนเสียงเล็กน้อยเมื่อพลังงานเดินครบรอบ เสียงจากข้างนอกยังคงเข้ามาข้างในเสียงดังกึงกังของรถไฟชานเมือง เสียงครวญครางของการจราจร เสียงพูดในสนามข้าง ๆ
>
> เวลาผมหงุดหงิด มันจะยิ่งยากขึ้นไปอีกที่จะไม่ใส่ใจเสียงเหล่านั้น ถ้าผมเปิดดนตรีของผม ดนตรีจะกดทับลงไปบนเสียงพวกนั้น แต่พวกมันก็จะยังคงอยู่

เหมือนของเล่นที่ถูกผลักไปอยู่ใต้พรมหนา ๆ . . .[1] หรือเมื่อเขาบรรยายถึงกลิ่นที่รับรู้ได้จากห้องทำงานของแพทย์หญิงฟอร์นัมเมื่อไปรับการตรวจจากเธอ:

ห้องทำงานของแพทย์หญิงฟอร์นัมมีกลิ่นต่าง ๆ ปะปนกันแบบแปลก ๆ ไม่ใช่แค่เพียงกลิ่นกระดาษและหมึกพิมพ์และหนังสือและกลิ่นกาวติดพรมและพลาสติกของโครงเก้าอี้เท่านั้น แต่ยังมีกลิ่นอย่างอื่นซึ่งผมเฝ้าแต่คิดว่าต้องเป็นช็อกโกแลต เธอเก็บกล่องขนมไว้ในลิ้นชักของโต๊ะทำงานหรือเปล่า ผมอยากจะรู้คำตอบ . . .[2]

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

It is quieter in my apartment than outside, but it is not really quiet. Beneath me, the policeman Danny Bryce has the TV on, and I know that he is watching a game show with a studio audience. Above me, Mrs. Sanderson is dragging chairs to the table in her kitchenette; she does this every night. I can hear the ticking of my windup alarm and a faint hum from the booster power supply for my computer. It changes tone slightly as the power cycles. Outside noises still come in: the rattle of a commuter train, the whine of traffic, voices in the side yard.

When I am upset it is harder to ignore the sounds. If I turn on my music, it will press down on top of them, but they will still be there, like toys shoved under a thick rug . . . (Moon 2003, 75)

[2] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

Dr. Fornum's office has a strange blend of smells, not just the paper and ink and book smell and the carpet glue and the plastic smell of the chair frames, but something else that I keep thinking must be chocolate. Does she keep a box of candy in her desk drawer? I would like to find out . . . (Moon 2003, 3)

และบางครั้งเขาก็รับรู้ข้อมูลจำนวนมากจากประสาทสัมผัสมากกว่าหนึ่งด้านพร้อม ๆ กัน เช่น เมื่อเขาไปที่สถานีตำรวจเพื่อไปจัดการเรื่องเอกสารในคดีที่ดอนพยายามทำร้ายร่างกายเขา ลูได้บรรยายว่า: “เก้าอี้เป็นโลหะสีเทาที่มีเบาะพลาสติกสีเขียวบาง ๆ บนที่นั่ง ผมสามารถรู้สึกได้ถึงโครงของเก้าอี้ผ่านเบาะ ผมได้กลิ่นกาแฟเสีย ๆ ขนมหวานแบบแท่งราคาถูก มันฝรั่งทอดแบบแผ่น กระดาษ กลิ่นหมึกพิมพ์ไหม้ของเครื่องพิมพ์และเครื่องถ่ายเอกสาร” (“The chair is gray metal with a thin green plastic cushion on the seat. I can feel the frame through the cushion. I smell stale coffee, cheap candy bars, chips, paper, the fried-ink smell of printers and copiers.”) (Moon 2003, 227)

การบรรยายในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น แม้จะดูเหมือนว่ายังคงอิงอยู่กับวาทกรรมเชิงการแพทย์เกี่ยวกับความบกพร่องในการทำงานของสมองดังที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อประกอบกับการนำเสนอความรู้สึกของลูในบางครั้งที่แสดงถึงความอึดอัดหรือไม่สบายทั้งทางร่างกายและจิตใจจากการรับรู้ความรู้สึกทางประสาทสัมผัสที่มากเกินดังกล่าว หากแต่โดยส่วนใหญ่แล้ว วิธีการบรรยายรายละเอียดของการรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ ที่เป็นการจำลองประสบการณ์การรับรู้ของบุคคลออทิสติกคนหนึ่งเป็นไปอย่างละเอียดลออและนำเสนอรายละเอียดเล็ก ๆ น้อยที่บุคคลที่ไม่มีสภาวะออทิสติกอาจมองข้ามไปหรือไม่สามารถสัมผัสได้ อีกทั้งการเลือกใช้คำในการบรรยายที่ชัดเจนหลากหลาย มีชีวิตชีวา และแสดงถึงความสามารถที่ละเอียดอ่อนในการแยกแยะความแตกต่างในรายละเอียด เช่น ความแตกต่างของเสียงที่มาจากแหล่งต่าง ๆ มีทั้ง “เสียงเดินติ๊ก ๆ” (“the ticking”) “เสียงครางหึ่ง ๆ เบา ๆ” (“a faint hum”) “เสียงดังกึงกัง” (“the rattle”) และ “เสียงครวญคราง” (“the whine”) ทำให้ประสบการณ์ที่ถูกบรรยายกลับน่าจะดูมีเสน่ห์และน่าสนใจสำหรับผู้อ่าน นอกจากนั้น จากการบรรยายดังกล่าว ยังทำให้เห็นความสามารถในการสัมผัสได้ถึงรายละเอียดบางอย่างที่อาจถูกมองข้ามไปโดย

“คนปกติ” เนื่องจากถูกครอบงำโดยภาพลักษณ์กระแสหลักในสังคมวัฒนธรรมบางอย่าง เช่น การได้กลิ่นขนมที่อาจถูกซ่อนไว้ในห้องตรวจรักษาของแพทย์ ซึ่งขัดกับภาพลักษณ์ที่น่าเคารพน่าเชื่อถือและเป็น “มืออาชีพ” ของแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของจิตแพทย์ฟอร์นัม ที่มักวางตัวสูงส่งกว่าลูในฐานะแพทย์และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญที่มองผู้ป่วยในสถานะต่ำกว่า โดยอาศัยวาทกรรมเชิงการแพทย์จากตำราวิชาการต่าง ๆ มาเป็นฐานสนับสนุนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันดังกล่าว การมองในลักษณะที่มุ่งสนใจรายละเอียดที่บั่นทอนภาพลักษณ์ดังกล่าว อาจถือเป็นการโต้กลับอำนาจของแพทย์จากมุมมองแบบออทิสติกได้อีกด้วย

นอกจากลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสดังกล่าวแล้ว ลักษณะเฉพาะแบบออทิสติกอีกประการที่นวนิยายนำเสนออย่างโดดเด่น ได้แก่ ความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบ ซึ่งควบคู่ไปด้วยกัน เช่นเดียวกับในกรณีของการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสที่ไวหรือมากกว่าปกติ การนำเสนอภาพความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบในนวนิยายเรื่องนี้ก็เป็นการนำภาพลักษณ์บุคคลออทิสติกที่มีที่มาจากวาทกรรมเชิงการแพทย์มาสร้างในลักษณะที่เป็นการให้ความหมายใหม่ที่สอดคล้องกับกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น โดยที่ลักษณะความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบดังกล่าว อาจมองได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีด้านจิตวิทยาการรับรู้ (Cognitive psychology) ซึ่งอธิบายว่าลักษณะดังกล่าวถือเป็นความบกพร่องของสมองในด้านการเชื่อมโยงเข้าสู่ศูนย์กลาง (weak central coherence) คือความบกพร่องในการเชื่อมโยงรายละเอียดต่างๆเข้าด้วยกันในภาพรวม (Straus 2010, 538) ในนวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* เราจะพบลักษณะความสนใจรายละเอียดเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบดังกล่าว ผ่านการบรรยายประสบการณ์การรับรู้ของลู ที่มักมุ่งความสนใจในการมองสิ่งแวดล้อมรอบตัวไปที่รายละเอียดบางอย่างเฉพาะจุด และมักพยายามมองหารูปแบบบางอย่าง เช่น การแบ่งหมวด จำนวน ลำดับในการจัดเรียง

ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น ลักษณะการรับรู้ดังกล่าวของลูจะพบได้ทั้งในการมองสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และในสถานการณ์ที่ความสนใจดังกล่าวได้รับการนำเสนออย่างขับเน้นให้เป็นความสามารถพิเศษที่มีผลในเชิงบวก เช่น การทำงานและการเล่นกีฬา ในสถานการณ์ทั่วไป เช่น เมื่อลูอยู่ในห้องโถงของอาคารอะพาร์ตเมนต์ที่เขาพักอยู่ เขาได้บรรยายสภาพแวดล้อมที่เขากำลังประสบโดยมุ่งความสนใจไปที่รูปแบบของพื้น:

> พื้นในห้องโถงเป็นกระเบื้อง กระเบื้องแต่ละแผ่นมีลายทางสีเขียวสองเฉดสีบนพื้นสีเบจ กระเบื้องเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดสิบสองคูณสิบสองนิ้ว ห้องโถงปูด้วยกระเบื้องห้าแผ่นตามแนวกว้างและสี่สิบห้าแผ่นครึ่งตามแนวยาว คนที่ปูกระเบื้องวางกระเบื้องในลักษณะที่ให้ลายทางบนแผ่นกระเบื้องเรียงขวางสลับกัน—กระเบื้องแต่ละแผ่นถูกวางให้ลายทางทำมุมเก้าสิบองศากับกระเบื้องที่อยู่ติดกัน กระเบื้องส่วนใหญ่ถูกวางแบบใดแบบหนึ่งในสองแบบนี้ แต่มีกระเบื้องแปดแผ่นจากทั้งหมดที่ถูกวางกลับหัวกลับท้ายกับกระเบื้องอื่น ๆ ที่ถูกวางในทางเดียวกัน
>
> ผมชอบมองห้องโถงนี้และคิดเกี่ยวกับกระเบื้องแปดแผ่นนั้น มีรูปแบบอะไรบ้างที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการวางกระเบื้องแปดแผ่นนั้นแบบกลับหัวกลับท้าย ที่ผ่านมาจนถึงตอนนี้ ผมนึกออกได้สามรูปแบบที่เป็นไปได้ ผมเคยพยายามบอกทอมครั้งหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่เขาไม่สามารถมองเห็นรูปแบบในหัวแบบที่ผมมองเห็นได้ ผมวาดรูปแบบเหล่านั้นทั้งหมดบนกระดาษแผ่นหนึ่งแต่ไม่นานนัก ผมก็สามารถบอกได้ว่าเขาเบื่อ มันไม่สุภาพที่จะทำให้คนอื่นเบื่อ ผมไม่พยายามที่จะพูดเรื่องนี้กับเขาอีกเลย

> แต่ผมมองว่ามันน่าสนใจไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อผมเบื่อพื้น—แต่ผมไม่เคยเบื่อพื้น—ผมสามารถมองที่ผนังได้ . . .[1]

เช่นเดียวกับการบรรยายลักษณะการรับรู้ทางประสาทสัมผัสที่ได้กล่าวไปแล้ว การบรรยายประสบการณ์ความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความเป็นคุณลักษณะและความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลออทิสติกในการสังเกตรายละเอียดย่อยและวิเคราะห์รูปแบบที่เป็นไปได้ ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่บุคคลออทิสติกไม่สามารถทำได้ ดังจะเห็นได้จากข้อความข้างต้นที่คนปกติอย่างทอม ซึ่งเป็นนักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถ กลับไม่สามารถมองหารูปแบบได้ดังที่ลูทำ จึงอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะความสนใจรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดและการหารูปแบบดังกล่าวถูกนำเสนอในลักษณะที่น่าจะทำให้ผู้อ่านมองลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวในด้านบวกของกลุ่ม

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

The floor in the hall is tile, each tile streaked with two shades of green on beige. The tiles are twelve-inch squares; the hall is five squares wide and forty-five and a half squares long. The person who laid the tiles laid them so that the streaks are crosswise to each other—each tile is laid so that the streaks are facing ninety degrees to the tile next to it. Most of the tiles are laid in one of two ways, but eight of them are laid upside down to the other tiles in the same orientation.

I like to look at this hall and think about those eight tiles. What pattern could be completed by having those eight tiles laid in reverse? So far I have come up with three possible patterns. I tried to tell Tom about it once, but he was not able to see the patterns in his head the way I can. I drew them all out on a sheet of paper, but soon I could tell that he was bored. It is not polite to bore people. I never tried to talk to him about it again.

But I find it endlessly interesting. When I get tired of the floor—but I never do get tired of the floor—I can look at the walls . . . (Moon 2003, 124)

บุคคลออทิสติก มากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติตามการให้ความหมายโดยวาทกรรมทางการแพทย์

นอกจากความสนใจเฉพาะจุดและการมองหารูปแบบในสถานการณ์ทั่วไปแล้ว นวนิยายยังนำเสนอลักษณะดังกล่าวในสถานการณ์บางอย่างที่ขับเน้นให้เห็นความเป็นคุณลักษณะด้านดีและมีเฉพาะในกลุ่มของลักษณะดังกล่าว ได้แก่ การทำงานและการเล่นกีฬาฟันดาบอีกด้วย โดยที่ในการทำงาน ลูได้ใช้ความสามารถในการมองหารูปแบบในการทำงานด้านชีวสารสนเทศที่จะต้องหารูปแบบทางเคมีเพื่อประโยชน์ในการผลิตเวชภัณฑ์ ดังที่ลูได้กล่าวว่า:

> สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ผมทำงานด้วยไม่มีความหมายและดูสับสนสำหรับคนส่วนใหญ่ มันยากที่จะอธิบายสิ่งที่ผมทำ แต่ผมรู้ว่ามันเป็นงานที่มีค่า เพราะพวกเขาจ่ายเงินให้ผมมากพอที่ผมจะนำไปซื้อรถ เช่าอะพาร์ตเมนต์ และพวกเขายังจัดหาห้องออกกำลังกายและออกค่าใช้จ่ายในการไปพบแพทย์หญิงฟอรัมสามเดือนครั้ง โดยพื้นฐานแล้ว ผมมองหารูปแบบ รูปแบบบางอย่างมีชื่อเรียกที่ฟังดูซับซ้อนและคนอื่นมองว่าหาพบได้ยาก แต่สำหรับผม พวกมันหาง่ายมาโดยตลอด สิ่งที่ผมต้องทำก็คือแค่เรียนรู้วิธีที่จะบรรยายรูปแบบเหล่านั้น เพื่อที่คนอื่นจะได้เห็นว่าผมมีบางสิ่งบางอย่างอยู่ในใจ[1]

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้:

The symbols I work with are meaningless and confusing to most people. It is hard to explain what I do, but I know it is valuable work, because they pay me enough to afford the car, the apartment, and they supply the gym and the quarterly visits to Dr. Fornum. Basically I look for patterns. Some of the patterns have fancy names and other people find them hard to see, but for me they have always been easy. All I had to do was learn the way to describe them so others could see that I had something in mind. (Moon 2003, 6)

จะเห็นได้ว่า ข้อความดังกล่าวเน้นถึงทักษะเฉพาะตัวของบุคคลออทิสติกแบบลูที่ “คนส่วนใหญ่” ซึ่งเป็นคนปกติไม่สามารถมีได้ ความสามารถดังกล่าวของลู รวมทั้งเพื่อนคนอื่น ๆ ในแผนกเซ็กชั่นเอ ได้รับการยืนยันจากปีเตอร์ อัลดริน หัวหน้าแผนก ที่กล่าวตอบโต้คำพูดของ จีน เคร็นชอว์ ผู้จัดการอาวุโส ที่มองว่าประสิทธิภาพในการผลิตของแผนกเซ็กชั่นเอ เป็นไปอย่างพอประมาณ ว่า: “’ประสิทธิภาพในการผลิตของพวกเขาไม่ใช่แค่ *พอประมาณ* นะจีน มันดีเยี่ยมเลยทีเดียว แผนกเซ็กชั่นเอนี่ ถ้าเทียบกันคนต่อคนแล้ว ทำงานมีประสิทธิภาพมากกว่าแผนกอื่น . . .” (“’Their productivity is not just *adequate*, Gene. It’s outstanding. Section A is, person for person, more productive than any other department . . .’”) (Moon 2003, 14; การเน้นเป็นของตัวบท)

เช่นเดียวกัน ในการฝึกและแข่งขันกีฬาฟันดาบ ลูได้ใช้วิธีการค้นหาและวิเคราะห์รูปแบบการเคลื่อนไหวของคู่ต่อสู้ ซึ่งในหลาย ๆ ครั้งเขาใช้การนึกถึงเสียงดนตรีบรรเลงคลาสสิกที่เข้ากับสถานการณ์มาประกอบ จนทำให้สามารถรู้เท่าทันการเคลื่อนไหวและเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ในหลาย ๆ ครั้ง เช่น เมื่อเขาฝึกซ้อมกับทอม ได้มีการบรรยายว่า:

> ทันใดนั้น ผมได้ยินเสียงดนตรีของ *โรมิโอ แอนด์ จูเลียต* ของ โปรโกเฟียฟ การเต้นรำที่สง่างาม มันเข้ามาอยู่เต็มหัวของผม และผมก็เคลื่อนไหวไปตามจังหวะนั้น ลดความเร็วของการเคลื่อนไหวจากที่เร็วขึ้นเป็นช้าลง ทอมเคลื่อนไหวช้าลงตามผม ตอนนี้ผมมองเห็นแล้ว รูปแบบขนาดยาวที่เขาคิดค้นขึ้น เพราะไม่มีใครที่เคลื่อนไหวโดยไม่มีรูปแบบอะไรเลย ตอนเคลื่อนไหวไปพร้อมกับรูปแบบนั้นในดนตรี ส่วนตัวของผม ผมสามารถทันเขา สกัดการจู่โจมทุกครั้ง ทดสอบการปัดป้องของเขา แล้วต่อจากนั้น ผมก็รู้ว่าเขาจะทำอะไร และอย่างไม่ทันได้

> คิดอะไร ผมเหวี่ยงแขนออกไปและโจมตีด้วยท่า *ปุนตา ริแวร์ซา* ที่ข้างศีรษะของเขา ผมรู้สึกได้ถึงแรงตีที่มือผม ที่แขนผม[1]

ซึ่งทอมเองก็ยอมรับในความสามารถดังกล่าว และยอมรับว่าตัวเขาเองไม่สามารถคิดวิเคราะห์จนพบรูปแบบการเคลื่อนไหวของคู่ต่อสู้แบบที่ลูทำได้ นอกเสียจากในกรณีที่คู่ต่อสู้ของเขาใช้รูปแบบที่ง่ายมากเท่านั้น (Moon 2003, 53) ข้อความดังกล่าว นอกจากแสดงให้เห็นถึงการนำเสนอลักษณะการค้นหารูปแบบในแง่ที่เป็นความสามารถพิเศษที่มีคุณประโยชน์ต่อการต่อสู้แข่งขันแล้ว การผนวกจินตนาการด้านเสียงดนตรีเข้ากับการวิเคราะห์รูปแบบดังกล่าว ยังทำให้เห็นแง่มุมทางศิลปะและความรื่นรมย์ของประสบการณ์แบบออทิสติกที่คนปกติอาจไม่มีโอกาสได้สัมผัสอีกด้วย แม้นักวิจารณ์บางคน เช่น แฮกกิ้ง (Hacking 2010) หรือ เมอร์เรย์ (Murray 2008) จะมองว่าการสร้างลักษณะตัวละครลูให้มีความสามารถพิเศษในบางด้านที่มากกว่าคนปกติทั่วไป ยังคงเป็นไปตามลักษณะตัวละครแบบสำเร็จรูป (stereotype) แบบหนึ่งของออทิสติก คือ ตัวละครแบบออทิสติกซาวองต์ (Autistic savant) ที่เป็นบุคคลออทิสติกที่มีความเป็นอัจฉริยะในบางด้าน ซึ่งมีต้นแบบในสื่อทางวัฒนธรรมที่รู้จักกันแพร่หลาย ได้แก่ ตัวละคร เรย์มอนด์ แบ็บบิตต์ (Raymond Babbitt) จากภาพยนตร์เรื่อง *Rain Man* เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่ลักษณะที่พบได้ในบุคคลออทิสติกส่วนใหญ่และอาจมิใช่ภาพบุคคลออทิสติกที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงเท่าใดนัก

---

[1] ข้อความในภาษาอังกฤษมีดังนี้

> Suddenly I hear the music of Prokofiev's *Romeo and Juliet*, the stately dance. It fills my head, and I move into that rhythm, slowing from the faster movements. Tom slows as I slow. Now I can see it, that long pattern he has devised because no one can be utterly random. Moving with it, in my personal music, I'm able to stay with him, blocking every thrust, testing his parries. And then I know what he will do, and without thought my arm swings around and I strike with a *punta riversa* to the side of his head. I feel the blow in my hand, in my arm. (Moon 2003, 27)

อย่างไรก็ดี ดูเหมือนว่าลักษณะดังกล่าวจะมิได้ถูกนำเสนอเพียงเพื่อผลในการสร้างตัวละครที่มีความแปลกใหม่น่าสนใจเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการต่อรองทางความหมายของอัตลักษณ์ออทิสติกอีกด้วย

ในเชิงการเมืองเรื่องอัตลักษณ์ บทบรรยายประสบการณ์การรับรู้เฉพาะตัวแบบออทิสติกข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการนำภาพลักษณ์บุคคลออทิสติกตามแนวคิดทฤษฎีทางการแพทย์ที่สร้างความหมายกระแสหลักของออทิสติกในฐานะความผิดปกติ มานำเสนอใหม่ในเชิงบวกตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรมและขบวนการเคลื่อนไหวด้านสิทธิบุคคลออทิสติกและความหลากหลายของสภาวะทางระบบสมอง (Neurodiversity) ซึ่งเสนอให้มองลักษณะของบุคคลออทิสติกในความหมายใหม่ว่าเป็น “สไตล์” หรือรูปแบบการรับรู้แบบออทิสติก ซึ่งเป็นการรับรู้แบบหนึ่งท่ามกลางลักษณะการรับรู้ที่หลากหลายในสังคม เช่น เปลี่ยนการมองความสนใจในรายละเอียดย่อยเฉพาะจุดจากที่เป็น “ความบกพร่องในการเชื่อมโยงจากศูนย์กลาง” (“weak central coherence”) ตามทฤษฎีจิตวิทยาการรับรู้มาเป็น “ความสามารถในการเชื่อมโยงรายละเอียดเฉพาะจุด” (“local coherence”) ซึ่งทำให้บุคคลออทิสติกสามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ “ในความเป็นปัจเจกของสิ่งนั้นโดยตัวของมันเองที่แยกจากส่วนอื่นและเป็นรูปธรรมได้อย่างเต็มที่” (“full discrete and concrete individuality”) มากกว่าที่จะเป็นสมาชิกหรือตัวแทนของประเภทที่เป็นนามธรรมที่ครอบสิ่งนั้นอยู่ในวงกว้าง” (“members or representatives of a larger subsuming abstract category”) (Straus 2010, 542) ซึ่งสอดคล้องกับการนำเสนอลักษณะการรับรู้ของลูดังที่ได้กล่าวไปแล้ว นอกจากนั้น ลักษณะเฉพาะแบบออทิสติกที่นำเสนอในเรื่องยังมีบทบาทในการยืนยันการดำรงอยู่ของประสบการณ์แบบออทิสติกในฐานะความจริงแบบหนึ่งที่มักถูกมองข้ามหรือลดทอนคุณค่าในฐานะประสบการณ์ที่แท้จริง ตามแนวคิดการใช้ความไม่พิการเป็นศูนย์กลางและบรรทัดฐานความปกติทางการแพทย์ ดังเช่นความคิดของลูที่วิพากษ์จิตแพทย์ฟอร์นัมที่ยึดถือวาทกรรมทางการแพทย์ โดยไม่ยอมรับว่า

ประสบการณ์ของเขาเป็นสิ่งที่เป็นจริง “แม้ว่า[เขา]จะสามารถรู้สึกได้ถึงพื้นผิวที่ตะปุ่มตะป่ำของเก้าอี้ของสำนักงานทะลุผ่านกางเกงของ[เขา]” (“even though [he] can feel the nubbly texture of the office chair right through [his] slacks.”) (Moon 2003, 3) ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวไปข้างต้น และการที่ลูมองการรับรู้ประสบการณ์ของเขาผ่านการจดจำ “สีและจำนวนและรูปแบบและลำดับต่อเนื่องในทางที่เพิ่มขึ้นและลดลง” (“color and number and pattern and ascending and descending series”) ว่าเป็น “การแสดงออกของความจริงแบบหนึ่ง” (“expressions of one kind of reality”) (Moon 2003, 222) นอกจากบทบาททั้งสองด้านดังกล่าว การนำเสนอประสบการณ์แบบออทิสติกเชิงวัฒนธรรมในเรื่อง ยังน่าจะมีบทบาทที่สำคัญอีกประการในการทำให้ผู้อ่านที่ไม่ได้เป็นบุคคลออทิสติกสามารถเข้าใจและมองประสบการณ์การรับรู้แบบออทิสติกในเชิงบวก ในฐานะประสบการณ์พิเศษที่มีเฉพาะกลุ่ม ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่บุคคลออทิสติกไม่สามารถมีได้ ผ่านการบรรยายความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ประสบการณ์ของลู ที่เน้นการเลือกสรรถ้อยคำและความต่อเนื่องทางความคิดที่ทำให้เห็นภาพที่แสดงถึงความแตกต่างขององค์ประกอบปลีกย่อยที่ชัดเจน ละเอียดลออ และมีชีวิตชีวา สอดคล้องกับที่มาไค (Makai 2015) เสนอว่านวนิยายออทิสติกหลายเรื่องมีบทบาทในการเป็นสะพานเชื่อมความเข้าใจระหว่างผู้ที่มีสภาวะทางระบบสมองที่แตกต่างกัน

4. บทสรุป

นวนิยายเรื่อง *The Speed of Dark* นำเสนอให้เห็นการต่อรองทางอัตลักษณ์ของบุคคลออทิสติกที่จะเลือกรับและสร้างความหมายให้กับตนเอง จากความหมายของออทิสติกหลัก ๆ ในสังคมวัฒนธรรม 2 กระแส ได้แก่ ความหมายตามกระบวนทัศน์ความพิการเชิงการแพทย์และกระบวนทัศน์ความพิการเชิงวัฒนธรรม แม้อาจดูเหมือนว่าสุดท้ายแล้วนวนิยายเลือกที่จะให้การให้ความหมายออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์เป็น

ฝ่ายชนะ จากการที่ตัวละครเอกและเพื่อนออทิสติกส่วนใหญ่เลือกที่จะเข้ารับการรักษาให้หายจากสภาวะออทิสติก แต่ผู้วิจัยมองว่า การที่นวนิยายได้วางร่อยรอยของการวิพากษ์หรือตั้งคำถามกับมุมมองที่มีต่อออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงการแพทย์และนำเสนอการให้ความหมายกับออทิสติกตามกระบวนทัศน์เชิงวัฒนธรรมและแนวคิดแบบความหลากหลายของสภาวะระบบประสาทมาโดยตลอดทั้งเรื่อง น่าจะมีผลในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่าน ที่ส่วนใหญ่เป็นคนปกติ ถึงความกดดันจากกระบวนทัศน์ วาทกรรม และบรรทัดฐานทางการแพทย์ที่มีต่อกลุ่มบุคคลออทิสติก และทำให้ผู้อ่านมองเห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมและเสียงเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชนของบุคคลออทิสติกที่อาจถูกละเลยในสังคมหรือแม้แต่ดูเหมือนถูกทำให้ไร้พลังในตอนท้าย ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการถ่ายทอดอุดมการณ์กระแสหลักในเรื่องการกำหนดคุณค่าร่างกายและจิตใจมนุษย์ที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมในสังคม แต่อาจถือเป็นงานเขียนที่น่าจะมีผลในทางชี้ชวนให้ผู้อ่านตั้งคำถาม วิพากษ์ หรือครุ่นคิดพิจารณาต่อไปถึงเรื่องอุดมการณ์ดังกล่าว ทั้งสำหรับผู้อ่านในวัฒนธรรมเดียวกับตัวบทและผู้อ่านในวัฒนธรรมอื่นที่อาจนำความคิดไปต่อยอดในการพิจารณาการให้ความหมายกับออทิสติกและความพิการอื่น ๆ ในสังคมวัฒนธรรมของตนต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

American Psychiatric Association. (Ed.). 2013. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (5th ed.). American Psychiatric Publishing.

Arndt, K., & Van Beuren, M. 2013. *The Speed of Dark* and *This Alien Shore*: Representations of Cognitive Difference. *Journal of Literary & Cultural Disability Studies* 7(1): 89–104.

Couser, G. Thomas. 2001. Conflicting Paradigms: The Rhetorics of Disability Memoir. In *Embodied Rhetorics: Disability in Language and Culture*, eds. James C. Wilson and Cynthia Lewiecki-Wilson, 78-91. Carbondale and Edwardsvilles: Southern Illinois UP.

Couser, G. Thomas. 2005. Paradigms' Cost: Representing Vulnerable Subjects. *Literature and Medicine* 24(1) (Spring): 19-30.

Hacking, Ian. 2010. Autism Fiction: A Mirror of an Internet Decade? *University of Toronto Quarterly* 79(2) (Spring 2010): 632-55.

---. 2009. How We Have Been Learning to Talk about Autism: A Role for Stories. *Metaphilosophy* 40(3–4) (July): 500-16.

Jaarsma, P., & Welin, S. 2011. Autism as a Natural Human Variation: Reflections on the Claims of the Neurodiversityy Movement. *Health Care Analysis.* 20(1) (February): 20–30.

Linton, Simi. 1998. *Claiming Disability: Knowledge and Identity*. New York: New York UP.

Makai, Peter Kristof. 2015. "Bridging the Empathy Gap: Representing Neurological Difference in Contemporary Autism Novels." Doctoral dissertation, University of Szeged, Hungary.

Moon, Elizabeth. 2003. *The Speed of Dark*. New York: Ballentines Books.

Murray, Stuart. 2008. *Representing Autism: Culture, Narrative, Fascination*. Liverpool: Liverpool UP.

Siebers, Tobin. 2008. *Disability Theory*. Ann Arbor: U of Michigan P.

Snyder, S. L., & Mitchell, D. T. 2006. *Cultural Locations of Disability*. Chicago: U of Chicago P.

Straus, Joseph N. 2010. Autism as Culture. In *The Disability Studies Reader*, ed. Lenard J. Davis, 535-59. (3rd ed.). New York: Routledge.

ออนไลน์

The National Autistic Society. 2017. Sensory Differences http://www.autism.org.uk/sensory

National Symposium on Neurodiversity at Syracuse University. 2011. *What is Neurodiversity?* https://neurodiversitysymposium.wordpress.com/what-is-eurodiversity/